XVI. évfolyam. Budapest. 85. szám. Hétfő, 1882. márczius 27.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre	20.—
Félévre	10.—
Negyedévre	5.—
Egy hóra	1.80

Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyilttérek felvétetnek árszabály szerint a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2. Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10. Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dames-des-Victoires (place de la Bourse.)
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

Budapest, márczius 26.

Gróf Wolkenstein berlini utjának, mint többször emlitettük, különféle magyarázatokat adtak és nevezetesen az orosz lapok rosz szemmel nézték, hogy az imént kinevezett pétervári nagykövet előbb Berlinbe megy — állitólag „instrukcziót" kapni. Erdekes ez okból egy párisi levelező látogatása, melyet a grófnál tett, ki egész nyiltsággal ezt mondá:

„Mindaz, a mit az én állitólagos külön missziómról mondtak vagy irtak, merő koholmány. Sem Németországban, sem Párisban nem volt más küldetésem, mint a dunai hajózás kérdésének szabályozása. Hogy először is Németországba mentem, ez viszonyainknál fogva csak természetes. Tárgyalásaink alapjává a Barrère-féle javaslatot tettük s azt mindenben, a mit kivihetőnek tartottunk, elfogadtuk; a javaslatokat a mások iránt való igazságosság és méltányosság szempontjából itéltük meg, s az ebből valamint a tényállásból folyó módositásokat megtettük. Igen fontos volt ránk nézve megtudni, hogy Németországosztozik nézeteinkben és támogatja-e javaslatainkat. Ebben a tekintetben feladatomat szerencsésen megoldottnak tekintem. Mihelyt ott tisztában voltunk, Párisba jöttem, hogy az itteni kormánynyal folytassak tárgyalásokat. Eddigelé csak az általános elvekről és szempontokról voltak értekezéseink, mert a számos részletkérdést nem vonhattuk bele azonnal szemléletünk körébe. Csak annyit mondhatok, hogy a franczia kormány ránk nézve igen kedvező hangulatot mutat, s el van határozva — bizonyos részletek fenntartásával, melyekre nézve az utolsó szó a mérzőkéké — csatlakozni javaslatainkhoz, melyek tulajdonkép Francziaországtól erednek. Természetesen mi sem tartottunk fenn mindent, mert ki akartuk kerülni azt a szemrehányást, hogy önzően jártunk el. A mit — tevé hozzá mosolyogva a gróf — végső követelés gyanánt állitottunk fel, s miatt inkább a hazai sajtó fog tulságos engedékenységet a szemünkre hányni."

A mi Románia ellenvetéseit illeti, ezekre nézve gr. Wolkenstein ezt mondá: „Ez mind igaz, de az utóbbi tárgyalások óta különös viszonyaink jelentékenyen megjavultak, s ohajtásunk — eltekintve sok más érdektől — már csak a Romániával való kereskedelem érdekében is az, hogy e szomszéd-állammal jó egyetértésben éljünk. Föl tudom fogni, hogy Romániát nem rég kivivott önállósága arra csábithatja, hogy jogait a méltányosnál nagyobb feltétlenséggel védje s előtérbe állitsa; ámde Románia mégsem változtathat azon a tényen, hogy az Aldunán Austria-Magyarországé a legnagyobb hajózás, s hogy a kereskedelem legnagyobb része a mi kezünkben van. E tény daczára is nagy figyelemmel voltunk Románia érzékenykedésére, s nem hiszem, hogy Románia, a mi méltányosság szerint felállitott követeléseinkkel szemben fenn fogja tarthatni előbbi ellenvetéseit. Végre is ebben a hosszadalmas ügyben czélhoz kell jutni, hogy eltünhessék az európai nyilt kérdések sorából. Mi tesszük az első lépést, hirdetjük a mérsékletet, hogy az összes, többé-kevésbbé érdekelt hatalmak könnyen csatlakozhassanak hozzánk. Valamint Németországban, ugy Párisban is, a legjobb diszpozicziókra találtam s ugy hiszem, nem fogok innen végleges eredmény nélkül elutazni. Még egyszer — s erre különös sulyt helyezek — sem Bismarck herczegnél, sem itt nem volt más feladatom, mint a dunai kérdés szabályozása."

Oroszország magatartását illetőleg, s arra a kérdésre, hogy nem fogja-e a pétervári kabinet Románia ellenszegülését támogatni, a nagykövet ezt mondá:

„Ugy hiszem, Oroszország nem fog nekünk nehézségeket okozni. Hiszen Oroszország már akkor is, mikor követeléseink nagyobbak voltak, második sorba állott; most tehát, midőn a fő feltételeket már ugy is elismerte, miért lépne föl ellenünk, mikor kevesebbel is beérjük. Egyébiránt az összes hatalmaknak, tehát Oroszországnak is érdekében van a kérdés végleges megoldása, ha azt nem akarjuk, hogy az teljesen eliszaposodjék. Azért kell most hozzáfognunk, mert különben egyhamar nem vennék ismét elő, és ezért minden lehetőt megtettünk, hogy a hatalmak részéről való elfogadást elég könnyüvé tegyük. A kérdés egyébiránt megérett s teljesen át van gondolva, hiszen a közönség is tökéletesen ismeri a Barrère-féle javaslatot. Ha a technikai részletek is teljesen szabályozva lesznek, akkor feladatom itt is véget ér."

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése márcz. 25-én.

Elnök: Péchy Tamás, jegyzők: Tibád Antal, Péchy Jenő, Duka Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Pauler Tivadar, Trefort Agost, Orczy Pál, Kemény Gábor b., Szende Béla, Orczy Béla b., Bedekovich Kálmán.

Elnök a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után bemutatja Sopron szabad királyi város közönségének kérvényét, melyben a hadmentességi dijról szóló 1880. évi XXVII. törvényczikk némely intézkedéseinek módositását kéri. A karczagi egyesült ipartársulatnak beadott kérvényét, melyben az 1872. évi ipartörvény módositását kéri. A kérvényi bizottságnak adatnak ki.

Következik a tegnapi napon megejtett választás eredményének kihirdetése.

A **fiumei** függő kérdések megoldására kiküldött bizottság 3 tagjára beadatott összesen 233 szavazat. Legtöbb szavazatot nyertek Vizsolyi Gusztáv 129-et, Falk Miksa 126-ot, Éber Nándor 124-et, Somssich Pál 88-at, Németh Albert 83-at, Lükő Géza 73 at. A többi szavazat egyesek közt megoszlott.

Elnök: E szerint **Vizsolyi** Gusztáv, **Falk** Miksa, **Éber** Nándor képviselő megválasztatván a fiumei függő kérdések megoldására kiküldött országos bizottság tagjaivá, kötelességeik teljesitésére utasittatnak.

Következik a napirend, vagyis a **véderőről** szóló 1868. XL. t. cz. némely szakaszainak módositására vonatkozólag beadott törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása, még pedig a Szilágyi Dezső által beadott inditvány felett való névszerinti szavazás.

445 igazolt képviselő közül elnök nem szavazott, „nem"-mel szavazott **181**, igennel szavazott **106**, távol volt 157 és igy a ház 75 szótöbbséggel Szilágyi Dezső képviselő inditványát **elvetette.**

Következik a 21. §.

Szczitovszky János a szakasz világosabb szövegezését kivánja. Világosan ki akarja tenni azt, hogy az államköltségen szolgáló önkéntesek a lovassághoz mehetnek. Továbbá kivánja azt, hogy betétessék a szakaszba, hogy a honvéd önkéntesek és szabadon választhassák az állomás helyet. A rendes ujoncz állitás elé került egy évi önkéntesekre nézve, kik sorszámok szerint a póttartalékba jutnak, azt az intézkedést kivánja, hogy ha a tiszti vizsgát le nem teszik, a tényleges szolgálat kitöltése után a tartalékba s nem a póttartalékba helyezendők. Végül egy uj bekezdést inditványoz, mely igy hangzanék: „minden egyévi önkéntes tényleges szolgálati évével egyidejüleg tanulmányait folytathatja."

Baross Gábor felfogása szerint a 21. §. 6-ik bekezdése világos, Szczitovszky módositása tehát telesleges. A második módositást is ellenzi, a mennyiben a honvédségnél az állomáshelyet az önkéntesek nem választhatják, mert a tisztképzéssel az önkénteseket, illetőleg a honvédségnél nem lehet az egyes zászlóaljakat megbizni, mert ezek nincsenek abban a helyzetben, mint a közös hadseregnél az ezredek, a melyek képesitvék az önkéntesek kiképzésére. Ez analog a honvédségnél nem lehet, mert a honvédségnél a tisztek kiképzése Budapestre van konczentrálva. Ha tehát van, a mit a 8. pontban ki kell tenni, ez az, a mit szóló inditványozni is jog, hogy az önkéntesek a szolgálati évet választhatják ugyan, de az állomáshelyet nem. Határozottan ellenzi, hogy az egyévi önkéntességi szolgálat ideje alatt az illetőknek tanulmányaik folytatása is megengedtessék. Javasolja végül, hogy az önkéntesek csakis tanulmányaik folytatása végett választhassák szabadon a szolgálati évet.

Szende Béla honvédelmi miniszter Szczitovszky módositványát elvetni s Barossét elfogadni kéri. (Helyeslés jobb felől.)

Ugron Gábor: A külön vélemény indokolására szólal fel. (Halljuk! szélső bal felől.) A külön vélemény szerint az ipar, kereskedelmi, gazdasági szakiskolák felsőbb osztályait bevégzett ifjak is részesitendők az egyévi önkéntesség kedvezményében. Szükségesnek tartjuk ezt javaslatba hozni először a földmivelés, ipar és kereskedelem érdekében azért, mert igen sok szülő tudva, hogy gyermeke, ha ezen földmivelő gazdasági, vagy magasabb ipar, vagy kereskedelmi iskolába megy, egy évi önkéntes nem lehet, inkább eltérve a saját foglalkozásának folytatására irányuló neveléstől, elküldik gyermekeiket gimnáziumba vagy reáliskolába, hogy otthon egész másnemü nevelést kapjon, mint a milyenre az életben szüksége van, vagyis épen az egyévi önkéntesség intézménye, a különben nem a klasszikus és magasabb nevelést czélul kitüző szülőket oda kényszeriti, hogy gyermekeiket az ipartól és kereskedéstől elvonván, olyanok tanulására küldjék, a melyet ők megszeretvén, minden kedvöket és hivatásukat elvesztik az ipar, a kereskedés és szakszerü földmivelés gyakorlásától. De azon czélt is el akarjuk érni, hogy ezen polgári, ipari és kereskedelmi iskolák ne birjanak oly kevés számu növendékekkel, s hogy az egyéves önkéntesi iskolák nagyobb számu növendékekkel birván, maguk is inkább megfelelhessenek hivatásuknak. Katonai szempontból azon indok vezette, hogy igy azok ingyen jutván az önkéntesi kedvezményhez, az ujonczozások meg legyenek óva azon korruptiótól, melynek az ilyen gazdagabb iparosok részéről leginkább ki vannak téve, a kik gyermekeik számára nem tudván biztositani az egy évi önkéntességet, rájuk nézve a katonai szolgálat terhét az által akarják könnyiteni, hogy az ujonczozási bizottság egyes tagjait megvesztegetvén, őket teljesen fölmentetik a katonai szolgálattól.

Tisza Kálmán min.-elnök: Helyesli azon módositást, mely csak azon esetben engedi azt a latitude-ot, miszerint az önkéntes 25-ik évéig választhassa a szolgálati évet, ha a czél eléretik, azaz ha a tudományos kiképzést az illető eléri, de akkor megadja a kedvezményt, akár 22 éves korában, akár 24 éves korában végzi be tanulmányait. (Helyeslés a jobb oldalon.) Szóló ezután áttér a különvéleményre. Nem helyesli, hogy lejebb akarják szállitani az erre jogositó iskolák mértékét, mert épen nem tartaná helyesnek, hogy a magasabb müveltség igényeinek való megfelelés nélkül a vagyonosabb osztályok kivonhassák magukat az egyenlő katonai kötelezettség terhe alól. (Helyeslés a jobboldalon.) Nem fogadja el a külön véleményt, hanem kéri az eredeti szerkezetet Baross módositványával elfogadni. (Helyeslés jobbfelől.)

Ernuszt Kelemen a határozathozatalt a legközelebbi ülésre kivánja halasztatni.

Steinacker Ödön: (Eláll! Eláll!)

Tisza Kálmán beleegyezik a határozathozatal elhalasztásába. Azonban arra kéri a házat, hogy miután ugy látszik ezen törvényjavaslatnak minden §-a hosszabb tárgyalást igényel, nyugodjék bele, hogy ezen törvényjavaslat tárgyalása alatt hétfőtől kezdve **3 óráig tartassanak** az ülések. (Helyeslés jobbfelől. Zaj.)

Csanády Sándor: Nagyon könnyü azon uraknak azt kérni, hogy az ülések 3 óráig tartassanak, kik sétával töltik az ülések óráit, (Nagy zaj.) de nekünk, kik folytonosan jelen szoktunk lenni az ülésekben, ezen 5 órai ülésezés igen hosszu. (Zaj.) Azért kéri a házat, hogy az ülések mint eddig, 10–2 óráig tartsanak. (Helyeslés a szélső balon.)

Elnök szintén ajánlja a 3 óráig való ülésezést. A ház többsége hétfőtől kezdve három óráig kivánja tartatni az üléseket. A hétfői ülés tárgya a napi renden levő törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

Az ülés végződik 1 óra 50 perczkor.

A képviselőház bizottságaiból.

A közgazdasági bizottságból.

— márcz. 25.

A képviselőház közgazdasági bizottsága szombaton a képviselőház ülése előtt tartott tanácskozása alkalmával, folytatólag tárgyalta a vámtarifáról szóló törvényjavaslatot s egész a XI-ik osztályig haladt. A vajról szóló 65-dik tételt függőben hagyták, a többit elfogadták. Ez ülésen nyujtotta be az előadó a bizottságnak a budapesti szücsök és szücsárusoknak a tarifa XXXIII. tételének módositására vonatkozó kérelmét. Az ülésen Kemény és Szapáry miniszterek s Matlekovics államtitkár voltak jelen. A vámtarifa tárgyalását a bizottság hétfőn d. u. 5 órakor tartandó ülésében folytatja.

*

— márcz. 26.

A közgazdasági bizottság vasárnap d. e. Falk M. elnöklete alatt tartott ülésében általánosságban s részleteiben elfogadta a **Szerbiával kötött hajózási** szerződést. Hosszabb vitát keltett (pécskai) Gaál Jenőnek az az inditványa, hogy a szerződés ne legyen hosszabb tartamu, mint az Ausztriával kötött kereskedelmi szerződés Baross, Láng Lajos s György Endre ellenző felszólalása után az inditványt a bizottság elvetette.

A köztisztviselők minősitéséről

szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság folyó hó 25-én délután 5 órakor gróf Péchy Manó elnöklete alatt ülést tartván, a kormány részéről megjelentek: Tisza Kálmán miniszterelnök, Pauler igazságügyi és Trefort közoktatásügyi miniszterek, továbbá Ribáry József és Szász Károly miniszteri tanácsosok.

Elnök megnyitván az ülést, felhivja a jelenlevőket az általános vita folytatására, ennek folytán

Chorin azon nézetnek ad kifejezést, hogy a tisztviselők kvalifikácziója egymagában összes közigazgatási viszonyaink átalakitása és rendezése nélkül nem fogja orvosolni a fennlevő bajokat, melyeknek kutforrása sokkal mélyebben fekszik, semhogy ily részleges intézkedésekkel segiteni lehetne. Ennélfogva a mai adminisztráczió rendszere a maga egészében átalakitandó és államositandó volna, a házban bővebben kifejtendi nézeteit. A javaslatra áttérve azt hiszi, hogy csak a kvalifikáltak gyengébb része fogja a választás alá eső ideiglenes hivatalos állásokat elfoglalni; azt hiszi továbbá, hogy a kapcsolat nem lesz fenntartható a központi és törvényhatósági tisztviselők között, a javaslatban felállitott kvalifikácziót sem elméleti, sem gyakorlati tekintetben elégségesnek nem találja, egyébiránt kijelenti, hogy az állami és törvényhatósági tisztviselőkre nézve egyforma kvalifikáczió volna megállapitandó; e javaslat elfogadása esetén a vizsgálati rendszer is meg volna változtatandó, mert a bifurkáczió jelenlegi tökéletlensége mellett az államtudományi államvizsgálat kvalikátorius jelleggel nem bir, de még sem óhajtaná annak merev keresztülvitelét, mert a közigazgatási tisztviselőnek vegyes teendői miatt bizonyos jogi ismeretekkel is kell birnia. A részletekben mindenesetre fenntartja hozzászólhatási jogát.

Tisza miniszterelnök megjegyzi, hogy miután a 3. §. a közigazgatási tisztviselőtől a jogi tanulmányok befejezését kivánja, a bifurkáczió keresztülvitele esetén sem lehet tartani attól, hogy a közigazgatási tisztviselő jogi ismeretekkel nem fog birni. Megjegyzi továbbá, hogy a kvalifikáczió rendezése nem uj, egyes tisztviselői állásokra külön törvényekben eddig is meg van állapitva, a javaslat tehát csak ezeket fejleszti, — a közigazgatás általános rendezésének kérdésével e helyütt nem akar foglalkozni, s kifogja mutatni, hogy lehet javitani jelenlegi rendszerünket is, melyet kiirtani csak akkor kell, ha azon már többé javitani sem lehetne; nem tart attól, hogy csak a gyengébbek fogják magukat a választási rendszer bizonytalanságainak kitenni, s inkább az állandóbb birói pályára menni, mert a választási rendszer mellett az illető inkább van biztositva az iránt, hogy otthon megszokott körében megmaradhat, mig a birói pályán előléptetés esetén az illető többször jut azon helyzetbe, hogy otthonát el kell hagynia; arról sem lehet szó, hogy kevesebb jogi ismeretekkel nem lehetne valaki jó közigazgatási tisztviselő oly szakokban is, melyekben jogi képzettség szükséges, gyakolati példaként erre nézve felhozza, hogy a kihágások körül felmerülő hatásköri összeütközések eseteinek elbirálása alkalmával kitünt, hogy ily esetek tulnyomó részeiben nem a birói, hanem a közigazgatási hatóságok határoztak helyesen.

Trefort közoktatásügyi miniszter reflektálva a tanügyi reform és vizsga rendszer megváltoztatása iránt e bizottságban felhozott érvekre, kijelenti, hogy nem lát szoros kapcsolatot e javaslat és ama kérdések között, de annyi bizonyos, hogy a konkret viszonyok igazolják a jelenlegi vizsgarendszer helyességét, melyet a legnagyobbrészt a tanulók hanyagsága és a szülők sürgetése folytán correctivum gyanánt léptetett életbe; elismeri, hogy a tisztviselőnek nem elég csak administrativ ismeretekkel birnia, s ennélfogva szakférfiak meghallgatása és a nyerendő tapasztalatok utan a vizsgarendszer megváltoztatásától nem idegenkedik.

Unger Alajos mindenekelőtt konstatálván azt, hogy hivatalos adatok szerint 64 alispán közül csak 40, — 64 főjegyző közül csak 40, — 428 szolgabiró közül csak 185 és 434 segédszolgabiró közül csak 151 bir a javaslatban meghatározott kvalifikáczival, ezen javaslatnak szükséges voltat hangsulyozza, annyival inkább, mert közigazgatási viszonyaink rendezését első sorban csak kvalifikalt tisztviselőkkel lehet elérni. Nem függesztheti fel e javaslat tárgyalását a vizsgálati rendszer megváltoztatásának kérdése sem, mert rögtöni orvoslást az sem eredményezne s mert ez is pusztán elméleti kvalifikácziót fogvan nyujtani, nem pótolná a javaslatnak azon hiányát, hogy különösen törvényhatósági tisztviselőkre nézve sem előleges gyakorlatról, sem utólagos gyakorlati vizsga letételéről nem gondoskodik, pedig főleg a törvényhatósági tisztviselők vállain nyugszik a közigazgatási törvények alkalmazásának és végrehajtásának sulya, melyeket gyakorlat nélkül sem az állam, sem a közönség megnyugvására elvégezni nem lehet. Nélkülözhetlennek tartja tehát a gyakorlati vizsga rendszeresitését, ugy a kinevezett, mint a választott tisztviselőkre nézve egyiránt és felhozván azt, hogy a javaslat 3. §-ában felsorolt összes kvalifikácziók közül egyedül a első helyen emlitett ügyvédi oklevél feltételez 3 evi előleges joggyakorlatot s hogy az ügyvédi vizsga a közigazgatási tudományokat is felöleli, nem tart attól, hogy ezen a javaslat szerint legmagasabb kvalifikáczióval biró ügyvédi osztályból nem akadna elég alkalmas közigazgatasi tisztviselő, söt épen azon tulprodukczió folytán, mely ezen téren mutatkozik, s melyet szóló példákkal is illusztrál, azon óhajtását fejezi ki, hogy a törvényjavaslatnak elfogadása által nyujtassék mód és alkalom az ügyvédeknek arra nézve, hogy tehetségeiket és képességeiket ezen őket jogosan megillető téren is érvényesithessék. Végre örömmel hozzájárul azon inditványhoz, mely szerint olyan eddig már alkalmazásban állott közigazgatási tisztviselők, kik a szabadságharcz alatt vagy annak folytán jogi tanulmányaikat be nem fejezhették, a hozandó törvény által ujabb alkalmaztatásból kizárva ne legyenek s ezen joguk törvényileg is biztosittassék. A javaslatot általánosságban elfogadja tárgyalás alapjául.

Tibád reflektálva az előtte szólóra, kijelenti, hogy ő csupán a jó közigazgatást tartja szem előtt s ezért sem az ügyvédekre, sem azokra, kik a szabadságharcz folytán jogi tanulmányaikat be nem végezhették, kiváló tekintettel nem lehet s a nélkül, hogy a kinevezés és választás kérdéseire bővebben kiterjeszkedni óhajtana, csak azt kivánja konstatálni, hogy mióta a közigazgatási reform kérdése megindult, a kvalifikáczió szabályozása minden oldalról sürgettetett; behatóbban ismerteti a két rendszer közti különbséget, az állami közigazgatás és kinevezés hivének vallja magát. Az egyetemi vizsga és tanrendszerre nézve nincsen eléggé tájékozva, de azt hiszi, hogy ezen kérdéseket nem lehet e javaslat e keretében eldönteni; tapasztalatok után lehet csak vizsgarendszert megváltoztatni, de ennek szabályozása hosszabb időt igényelvén, e miatt e javaslat törvényerőre emelését nem kivánja elodázni. Chorinnak felelve a kvalifikáczió egyformaságát kinevezett és választott tisztviselőkre nem óhajtja, mert a megyék legnagyobbrészben az anyagot csak saját területükből vehetvén, ha ezekre nézve a kvalifikáczió mértéke igen magasra emeltetnék, ezzel a választási rendszer előnyei is veszélyeztetve volnának; végre megjegyzi, hogy a gyakorlati vizsga létesitése igen sok akadályba ütköznék azért, mert a közigazgatási törvények óriási anyagánál fogva nehéz volna meghatározni, hogy a vizsga minő tárgyakra terjesztessék ki. Általánosságban elfogadja a javaslatot.

Dárday előadó közbevetőleg megjegyzi, hogy a gyakorlati élet szükségét valamennyi közigazgatási tisztviselőre értette, és Tibád ellen felhozza, hogy mindig a közigazgatási tisztviselők választása mellett volt. Kijelenti továbbá, hogy az államtudományi államvizsga kvalifikatorius jellegének megóvása végett a vizsga rendszert meg kell változtatni, e czélból határozati javaslatot nyujt be, melyben utasittatni kéri a közoktatásügyi minisztert, hogy a vizsgálati rendszernek ily értelemben leendő megváltoztatása végett rendeletileg intézkedjék.

Trefort közoktatásügyi miniszternek nincs kifogása ily javaslatnak elfogadása ellen, mely elég szabad kezet enged arra nézve, hogy a szükség és a nyerendő tapasztalatok szerint cselekedjék.

Tischler Vincze megengedi, hogy a közigazgatási tisztviselők helyzetének állandósitása nélkül a bajok orvosolhatók alig lesznek, de reméli, hogy a kvalifikáczió czélba vett rendezése a bajok legnagyobb részét orvosolni fogja. Az elméleti és gyakorlati képzettség hiánya sokkal nagyobb veszélyekkel jár a törvényhatósági, mint a kinevezett tisztviselők körében, ennélfogva óhajtja, hogy legalább azon választott tisztviselőkre nézve, kik önálló működésre vannak hivatva, gyakorlati szakvizsga létesittessék 2–3 évi szolgálat után. Általánosságban elfogadja a javaslatot.

Podhorszky, Tibádra vonatkozva a törvényhatósági tisztviselők választása hivének vallja magát, és ujabban figyelmébe ajánlja a bizottságnak a szabadságharcz alatt jogot nem végezett egyének alkalmazhatósága tárgyában tett inditványát.

Baross Gábor nem akar az általános közigazgatási reform kérdéseivel e helyen foglalkozni, de miután az adminisztrácziót javitni óhajtja és a törvényjavaslat elfogadása által ezen czél nagy részben elérve lesz, a javaslatot általánosságban elfogadja.

Berzeviczy Albert ugyanezen czélból csatlakozik az előtte szóló kijelentéséhez, s a maga részéről általánosságban elfogadja a javaslatot részletes tárgyalás alapjául.

Bochkor ugy a kinevezett mint választott tisztviselőkre nézve a kvalifikáczió szükségét hangsulyozza, ennélfogva elfogadja a javaslatot.

Tury Gergely a minden oldalról sürgetett kvalifikáczió kérdésének rendezését óhajtván, elfogadja a javaslatot.

Tisza miniszterelnök megjegyzi, hogy már a tárgyalás elején kérte a bizottságot, miszerint ne bocsátkozzék az általános közigazgatási reformkérdéseinek fejtegetésébe, melyet ezen törvényjavaslat tárgyalása alkalmából kielégitőleg megoldani ugy sem lehetne, ezt most is ismétli és a részletes tárgyalást annyival inkább sürgeti, mert a kvalifikáczió kérdésének rendezése pártkülönbség nélkül általánosan követeltetett. Kéri továbbá, hogy az egyetemi tan- és vizsga rendszer megváltoztatása miatt e javaslat tárgyalása el ne odáztassék, lehet ezt később a tapasztalatokhoz képest elérni.

Ezek után a bizottsági elnök felteszi a kérdést, hogy elfogadja-e a bizottsági a törvényjavaslatot általánosságban részletes tárgyalás alapjául s miután az ellen senki szót nem emelt, határozatilag kimondja, hogy a köztisztviselők minősitéséről szóló törvényjavaslat a bizottság által általánosságban részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

Következik a részletes tárgyalás.

A czim függőben hagyatott.

Az 1. §-nál **Unger** azt inditványozza, hogy a bevezetésnek következő passzusa: „A jelen törvénynek hatályba lépte után" kihagyassék azért, mert ez magában értetik, s mert a törvény visszaható erővel csak akkor bir, ha ez a törvényben világosan kimondatik.

Chorin a felhozott indokokból elfogadja e módositványt, mire az a bizottság által elfogadtatott.

Ezen §. b) pontjánál

Unger ezen kifejezést „bünvádi kereset" kihagyatni és más a büntetőgyakorlatnak inkább megfelelő kifejezéssel helyettesittetni kivánja, mert bünvádi keresetet büntető gyakorlatunk nem ismer; inditványozza tehát, hogy az ügyvéd-rendtartásról szóló törvényben használt ezen kifejezéssel: „bünvádi vizsgálat alatt nem áll" helyettesittessék.

Chorin e módositást tulszigorunak tartván, nem fogadhatja el, hanem inditványozza, hogy a bünvádi kereset helyett a vád alá helyezési határozat tétessék.

Komjáthy csatlakozik Chorin inditványához, főleg azért, mert a puszta vizsgálat alá helyezés néha ártatlanokat is sujthatna.

Pauler igazságügyminiszternek nincs kifogása Unger módositványa ellen, mert az erkölcsi kvalifikáczió mértékét szigoritja.

Unger a diskvalifikáczió egyéb részletezéseit más törvényeink praeczedenseire hivatkozva, kerülni óhajtja és ezek helyett ezen általános kifejezést: „feddhetlen jellemü" ajánlja.

Baross Ungernek felelve attól tart, hogy az általa ajánlott általános kifejezés, a kifejezés magyarázásának különbözősége miatt veszélyes lehetne, s ennélfogva részletezést kiván; egyuttal azon kérdést intézi a miniszterelnökhöz, hogy hasonló törvényeyk rendelkezéseihez képest nem tartja szükségesnek a kor és nyelvkvalifikáczió iránti intézkedések törvenybe igtatását.

Bochkor kérdi, hogy nem volna e czélszerü, a haza és nemzet ellen vétkezőkre nézve kimondani, hogy ilyenek mindenkorra kivannak zárva tisztviselői állások elfoglalásától.

Tisza miniszterelnök ez utóbbi kérdésre felelve, kijelenti, hogy épen politikai természetü bünteteket elkövetőkre nézve ily intézkedés felvételét annyival kevésbbé tartaná czélszerünek, mert azt óhajtja, hogy a politikai büntettesek büntetésük kiállása után többé felelősségre vonhatók ne legyenek. Barosnak a kor kvalifikáczióra felelve megjegyzi, hogy véleménye szerint ily intézkedés szüksége annyival kevésbbé forog fenn, mert az „ki e törvény javaslat értelmében megkivánatató kvalifikácziót kimutatja, rendszerint tul van azon időkoron, mely kor engedélyt tenne szükségessé. A nyelv kvalifikáczió iránti kérdésre azért nem kiván e törvényben reflektálni, mert erre nézve speczialis törvényeink elég világosak.

A b. pontra megjegyzi, hogy Unger inditványát a „fedhetlen" kifejezésre vonatkozólag nem pártolhatja, mert az értelmezésben annak tág jellegénél fogva visszaéléseket szülhetne. Az egész pontra nézve uj szövegezésre kéri a bizottságot.

Ennek folytán **Unger** kifejtvén azt, hogy a mennyiben a vád alá helyezés kifejezése vétetnék fel a törvénybe, miután ily határozat nemcsak büntettek, hanem vétségekre nézve is hozatik, ennek kifejezést adni ohajt akként, hogy kimondassék, hogy a vád alá helyezés nem csak büntettek, hanem vétségekre is vonatkozik.

Horánszky e nézethez hozzájárulván, a b) pont Dárday előadó által következő szövegezésben ajánltatik elfogadásra:

„b) Gondnokság, csőd alatt nem áll, büntett vagy vétség miatt vád alá helyezve, vagy egyáltalán szabadságvesztés büntetése alatt nincs." Többi marad.

A bizottság ily szövegezésben az 1. §. elfogadja.

Berzeviczy a 2. §. czimének tekintettel arra, hogy itt egyszerüen csak „képzettség" emlittetik, holott később gyakorlati képzettség czimével ellátott fejezet is van, ezen 2-ik § nál ajánlja, hogy „elméleti képzettség" tétessék.

Tisza miniszterelnök ugy ezen, valamint a következő 3., 4. és 5. §§-okra vonatkozólag megjegyezvén azt, hogy tudomása szerint Dáray előadónak a gyakorlati vizsgára vonatkozó s vele közölt módositványai vannak, melyeket csak részben ajánlhatna elfogadásra, de melyek mégis fontossággal birnak, inditványozza, hogy a bizottság ezen §§-okat egy későbbi ülésben az inditványnyal együttesen tárgyalja, gondoskodni fogván arról, hogy ezen inditvány előzetesen lithographirozva a bizottsági tagok kezeibe kerüljön.

Ezen inditvány elfogadtatván, az ülés befejeztetett.

Magyar iparosok és kereskedők Fiuméban.

A fővárosi iparosok és kereskedők Fiuméba ránduló tagjai, mint lapunknak irják, este 9 óra 45 perczkor érkeztek Nagy-Kanizsára. A perronon Nagy-Kanizsa város szinejava, hol az egyesült ipartársulat kibontott zászlóval, Földi M. iparos üdvözlő beszéddel fogadta; szavaira Ráth Károly válaszolt, kijelentve, hogy a budapesti küldöttség az összes hazai iparosokat képviselvén, a nagykanizsaiak üdvözletét is viszi. Többen Nagy-Kanizsáról is csatlakoztak a kirándulókhoz. Már előbb Székesfehérvárott is lelkesen üdvözölték a budapesti vendégeket.

Fiuméból távirják e hó 25-ikéről lapunknak: A vonat tizenegy órakor érkezett a fiumei állomásra. A városban már a reggeli órákban nagy élénkség volt észrevehető, mi csak növekedett, mikor a polgári zenekar, az iparosok, tüzoltók és nagy néptömeg kisérete mellett a vasuti állomáshoz indult. Tizenegy óra tájban, bár az eső szakadni kezdett, a közönség nagy része mégis bevárta a vonatot. A nagy közönség a pályaudvaron kivül helyezkedett el, mig azon belül a kereskedelmi és iparkamara elnöke Kosulich lovag, az ipartársulat elnöke Mohovich Emidio, Ciotta polgármester, Brelich városi titkár s a vendéglátó bizottság foglaltak el. A berobogó vonatot a közönség éljenei s a zenekar fogadták. Kölcsönös üdvözlések után a hölgyeknek a város közönsége nevében dr. Gelletish virágbokrétákat osztott szét, mire a vendégek kocsikon lakásaikra tértek. A folyvást szakadó eső miatt a tervezett népkerti ünnepély elmaradt, helyette azonban Delattore a „Mata Fuegost" mutatta be, nagy közönség jelenlétében, teljes sikerrel. Ez alatt a vendégek egy része a várost tekintette meg.

Este a hotel „Deák"-ban zeneestély volt a vendégek tiszteletére, hol Cosulich az iparkamara elnöke, továbbá titkára Smequina, Ciotta polgármester, Francovich konzul és számos fiumei polgár jelent meg. Ráth Károlyt megérkezésekor éljenzéssel fogadták s köszönetra szót emelt. Olasz nyelven mondott beszédében kiemelte, hogy a látogatás nem politikai tüntetés, — hanem a Fiume kereskedelmi és iparviszonyainak megismerése czéljából történt. Éljenzésekkel megszakitott beszédét Fiume éltetésével fejezte be. Utána szót emelt Valusnig fiumei kereskedő, éltetve a lovagias magyar nemzetet, szólottak még Mezey Péter, Scarpa lovag dr. Scheffer a szabadkai iparkamara küldötte olasz nyelven, a zenekar a magyar himnust ismételten játszotta el, nem hiányzottak magyar népdalok sem. Ha a rosz idő nem akadályozza, kirándulás lesz hajón a quarneroi öbölbe.

Fiume, márczius 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A tegnapi nap délutánján a fiumei polgárok által rendezett mulatságok fáradalmainak kipihenése után, ma reggel az Európa-kávéházban gyülekeztek össze a budapesti vendégek. Az utczákon a legnagyobb élénkség uralkodott. Tiz óra tájban a vendégek a városi hatóság által rendelkezésére bocsátott s az Adamich moló előtt horgonyzó „Ferdinand Max" hajón gyülekeztek össze. A lobogókkal földiszitett gőzös fedélzete a legdiszesebb közönséggel telt meg. A zenekar, mely a „Ferdinand Max" derekán foglalt helyet, leginkább magyar népdalokat játszott. Az Adamich-molot és a Riva Szapáryt roppant néptömeg lepte el. Pont tiz órakor indult meg a gőzös a kikötőből. A fiumeiek által tanusitott rokonszenv már az indulás pillanatában a legjobb hangulatra gerjeszti a vendégeket, s midőn a gőzös az Adamich molot elhagyta, a távozók után a parton állók részéről szünni nem akaró éljenzés hangzott fel, melyet a hajó fedélzetén állók kendőlobogtatásokkal viszonoztak. Az Adamich-moló teljesen tömve volt közönséggel. A szép Zichy-molón hasonlókép nagy néptömeg várta a kirándulókat, s a mint a hajó a várakozók mellett elhaladt, szintén éljenkiáltások hangzottak fel. A kirándulásnak az idő kedvezett. Alig maradt el a kikötő, megkezdődött a villásreggeli, amely fagylaltból, süteményekből, finom likőrökből, bordói borból s egyéb hideg étkekből állott. A quarneroi öböl szépsége a szó szoros értelmében elragadta a vendégeket s midőn a hajó Simonyi tartózkodási helye elé Abbáziába ért, a kirándulók legnagyobb részben a hajó amaz oldalára törekedtek, honnét a jeles hazafi által lakott ház látható. Minthogy azonban a hajó nem kötött ki, az utazók kendőlobogtatásokkal fejezték ki részvétöket a beteg Simonyi iránt. Rendkivül megtepte még a vendégeket az iki és lovranai szép vidék, melynek hegyeit sötét zöld olajerdők és babérfák diszitik. Megragadóan szép látványt nyujtott egy nagy vitorlás megérkezése, mely a nyilt tengerről Fiume felé lavirozott. A reggeli közben felállott Kelecsényi budapesti ügyvéd és lelkes szavakban fejezte ki azt a rokonszenvet, melylyel Fiume iránt Magyarországon viseltetnek; beszédében kiemelte, hogy e látogatás nem politikai tüntetés, de csak azért történt, hogy a magyarok közelebbről ismerjék meg a fiumeieket. Beszédét Grehib tanár, a „Fiume" főmunkatársa forditotta le rögtönözve olasz nyelvre, utána Valluschnig fiumei kereskedő beszélt olasz nyelven, biztositván a magyarokat Fiume rokonszenvéről. Ezután Mócs Zsigmond, a „Fiume" szerkesztője a növendégeket éltette. Szólottak még Mezey Péter, Madary Gábor s többen. A villásreggeli után a polgári zenekar a „Körösi lány" népdalt huzta el, mire a vendégek vigan járták a csárdást, melyet lelkesen megujrázták. Táncz közben a vendégek egy része a hajó-terembe ment le, hol Egri, a debreczeni szinház tagja magyar dalokat énekelt. Szünni nem akaró tapsvibar között, mialatt a vendégek a hajó aljában Egri énekében gyönyörködtek, a födélzeten fáradhatatlanul tovább folyt a csárdás. Majd Ritter távirdatőnök hatéves Sándor fia énekelt magyar népdalokat a közönség tetszése mellett. Sajnálatra a hajó lassanként visszaközeledett a Fiume kikötőbe. A visszaérkezőket ismét nagy közönség fogadta a Zichy-molón, hol a hajó kikötött, a partra lépőket lelkes éljenekkel fogadták és zászlók között haladtak a város felé; a vendégeket a zenekar az Európa szállodáig kisérte el. A kirándulás után Ráth Károly a fővárosi iparoskör elnöke Radvány

a miskolczi kereskedelmi kamara elnöke, Dr. Scheffer Sándor a szabadkai ipartársulat küldötte, Mezey Péter és több rendező a fiumei városházban Ciotta polgármesternél tisztelegtek. Ráth beszédére Ciotta megragadó szavakban válaszolt, kiemelve, hogy nem mint kereskedőket, hanem mint magyarokat fogadja; de mint kereskedőket s mint ilyeneket figyelmezteti egy hazafias kötelességre, mely a fiumei kérdés megoldásánál reájuk vár. Cusulich lovag a kereskedelmi kamara elnöke szintén szólott a vendégekkel. A nap délutánján tombolajáték volt a Mária árvaház javára. Roppant nagy számu közönség lepte el az Adamich tért és a korsot s folyton a leglelkesebb hangulat volt észlelhető; a főnyeremény egy budapesti vendégnek jutott, a tombolajáték után a közönség zenekar kisérete mellett járt az utczákon; esti hét órakor a fiumei polgárok közül többen a Cittavechiában vacsorát rendeztek a vendégek tiszteletére, hova Ráth Károly küldöttségileg meghivatott. A vacsorát tengeri halból készült halleves után néhány olasz eledel képezte. Fölszólaltak Ráth Károly, Sgardelli Iginio, Mócs Zsigmond, Ulhrik, kinek beszéde a legnagyobb lelkesedést idézte elő. A kaszinóban Dr. Gelletich Miklós rendezése folytán a legvigabb táncz van folyamatban; a bálon ott láttuk Ciottáékat, Cosulichékat, a Camera családot, Brelich titkárt, dr. Gellichet és Ráth Károlyt nejével, továbbá Eördögh titkárt, Scarpaékat és Robicsekrét. A táncz a legjobb kedvvel folyik. Városszerte nagy a lelkesedés.

Tüntetések a berlini „Schulverein" ellen.

A temesvári németajku lakosság tiltakozásul a berlini Schulverein izgatásai ellen ma impozáns népgyülést tartott, melyen a Strasser Albert szerkesztő által előterjeszt hazafias szellemü rezoluczíót egyhangulag elfogadták. A népgyülésről következő tudósitást vettük:

Temesvar, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A temesvári német ajku polgárság mai népgyülése az esős és viharos idő daczára néhány száz polgár jelenlétében folyt le. **A népgyülést a rendező bizottság elnöke s az idevaló takarékpénztár igazgatója, Babusnig**, Ágost nyitotta meg, kit a jelenvoltak elnökké kiáltottak ki. Alelnökké **Steiner Károlyt, jegyzőkké Róth** Nándort és **Strasszer Albertet választották meg.**

Elnök megnyitván az ülést, rövid szavakban közli a „Deutscher Schulverein"-nak a magyar nemzet becsülete és méltósága ellen irányult tendencziáit és czélját. Utána Klein Jakab, Baader Henrik, Habekosz Benjamin polgárok szólaltak fel és erélyes szavakban utasitották vissza a Schulverein illetéktelen, alaptalan agitáczióit. **Strasser** Albert hosszabb és többször zajos éljenektől kisért beszédben hangsulyozza meg nem engedhetőségét annak, hogy a Deutscher Schulverein belügyeinkbe avatkozzék, valamint minden becsületes honpolgárnak ama magasztos kötelességét, hogy ily beavatkozások és a nemzet ellen irányzott sértegetések ellenében a legerélyesebben lépjen fel; különösen nagy lelkesedést idézett elő Strasser beszédének azon része, melyben a „zum Schutze deutscher interesse im Auslande" czim alatt Münchenben alakultegyletről tett emlitést és közlé, hogy ezen egylet a magyar nemzet gazdászati viszonyainak kiaknázását tüzte ki czéljául. Erre szónok lelkesült tetszésnyilatkozatok, sőt helyenkint ismétlődött dörgő éljenzések között olvasta fel a rezolucziö tervezetét, melyet a nagy gyülés minden változtatás nélkül elfogadott. Fölolvastattak továbbá a nagygyülés folyama alatt az elnökséghez Budapestről a testvéregyetemek ifjuságának délmagyarországi társas köre elnökségétől és számos iglói előkelő szász polgártól érkezett táviratok, melyekben a temesvári polgároknak eme hazafias erélyes föllépéséért köszönetet nyilvánitanak. Végül egyhangulag elfogadtatott azon inditvány, hogy a rendező bizottság által aláirtrezolucziö eredetiben a berlini német Schulvereinnak elküldessék, a mai népgyülés jegyzőkönyve pedig a rezolucziöval együtt, mint a temesvári német származásu polgárság hazafias érzelmének örök emléke, a városi törvényhatósági levéltárban leendő elhelyezés czéljából a városi polgármesternek átadassék; ezek után elnök a népgyülést berekesztvén, a közönség lelkes „Eljen a haza"kiáltások mellett szétoszlott. A rezolucziö következőképen hangzik:

Határozat: Elfogadtatott a temesvári német származásu polgároknak 1882. évi márczius 26 án a városház tanácstermében tartott polgári gyülekezetében. Tekintve, hogy a berlini általános Deutscher Schulverein közhirré tett felhivásában akként nyilatkozik, hogy a Magyar- és Erdélyországban lakó németek azért szorulnak leginkább ezen egylet segélyére, mivel ezeket egy ellenséges nemzet erőszakoskodásától meg kell menteni, ezen ellenséges nemzet alatt azonban egyedül és csupán a magyar nemzet érthető, tekintve, hogy ezen egylet fölhivásában azon sértő állitás foglaltatik, hogy Magyarországban az uralkodó magyar kisebbség a német müvelődésnek következetesen teljes tönkretételére müködik, már évek során át annak daczára, hogy a nyelvnek egyenjogosultsága törvényileg biztositva van; tekintve, hogy ezen egylet felhivásában kiváló kötelességének tartja és ismeri, hogy a Magyar és Erdélyországban lakó németeket a Magyarországban uralkodó türhetetlen állapotokkal szemben oltalmálni vegye és kötelességszerü oltalom nyujtásra a német birodalom összes lakóit és a 40 milliónyi német nemzetet fölhivja, ezáltal pedig Magyarország ellen csupán gyülöletet, bosszut és ellenséges indulatokat fejleszt, tekintve, — hogy ezen egylet föladatául és czéljául tüzte ki mindenhol a németek segélyére védszövetségeseként müködni, hol a modern barbarizmus a német müveltséget lábbal tiporja, és ezen sértő kifejezést az előbbiekkel összehasonlitva, kizárólag a magyar nemzet ellen használja tekintve, hogy ezen egylet sértő és rágalmazó kifejezéseit annak daczára, hogy azok alaptalanságát a hazai összes német nyelvü sajtó, sőt az országgyülésben a magyar kormány nemcsak teljes értelmükben fenntartotta, hanem azokat későbbi ujabb enuncziácziókkal tetőzte, tekintve továbbá, hogy nem csak Temesvár sz. kir. város polgársága, illetve törvényhatósági bizottsága, hanem a föloszlatott Bánság valamenuyi német lakosu községének elöljárósága önkényt is kimutatta, saját kezdeményezéséből, szabadon akként intézkedett még mielőtt a törvényhozás kötelező erejüleg elrendelte volna, — hogy: Temesvár város községi elemi népiskolaiba a magyar nyelv nem csak a kötelezett tantárgyak sorába vétessék föl, hanem még azontölül mint tannyelv is alkalmaztassék, főleg azon indokból, hogy midőn a gyermek az elemi iskolából a községi iskolákba átlép, a magyar nyelvet már oly tökéletesen birja, hogy a középtanodákban tanulmányait kizárólag magyar nyelven folytathassa és ez által is idővel a legszorosabb értelemben vett magyar honpolgárokká neveltessenek, tekintve, hogy Temesvár német származásu polgárai sohasem tekintettek idegen vagy elkülönitett nemzetiségüeknek, hanem mindenkor s kizárólag a magyar nemzethez tartoznak, és belátták, hogy minden hazafinak kötelessége a hazai nyelv teljes mivelése és tudása, miért is fájlalván és élénken érezvén önmaguknál annak hiányát és elkerülhetlen szükségességét, alkotmányos önkormányzati jogaik visszanyerése után a gyárvárosban azonnal magyar nyelvü elemi iskolát állitottak fül éstartottak fenn csupán azért, hogy gyermekeik a hazai magyar nyelvben müvelődjenek, mely iskolát, alig néhány éve vette át az állam és jelenleg is fenntartja: tekintve ezekből folyólag, hogy sem Temesvár — és mivel itt Magyarországban mindenki részére egyenlő hatályu törvények vannak csupán, — tehát az egész országban a német nyelvnek kiküszöböléséről sem törvény, sem kormányrendeleteken alakuló intézkedések folytán szó sem lehet, tekintve, végre, hogy hazánkban bárkinek joga van anyanyelvét szabadon ugy a köz mint magánéletben, valamint templomban és községben használni, sőt törvényileg az sincsen megtiltva, hogy mivelődés szempontjából összeköttetését bármely nemzettel, a melytől származott fenn ne tarthassa; tekintve végül, hogy Magyarország összes nyilvános vagy magán középtanodáiban a német nyelv és irodalom épen oly rendes és kötelezett tantárgy, mint a magyar nyelv és igy a német nyelv vagy müvelődés elnyomása, vagy kiküszöböléséről egy általában még szó sem lehet, mind ezek folytán Temesvár sz. kir. város német származá u polgársága ezennel ünnepélyesen kijelenti, hogy a berlini „Allg. Deutscher Schulverein" felhivásában foglalt teljesen alaptalan és indokolatlan és a magyarországi viszonyokkal határozott ellentétben levő állitásokat és segély ajánlatokat hivatlan, a magyarországi német származásu honpolgárok által soha nem kérelmezett tolakodó elbizakodottságnak tekinti, annál is inkább, mivel hogy Temesvár város német származásu polgárai magukat kizárólag magyar honpolgároknak tekintik, és segélyajánlatot soha senki mástól, mint magyar testvéreiktől sem nem kérnek sem mástól el nem fogadnak. Ez okból minden a külföldtől származó, minden néven nevezendő segélyt, vagy mentőajánlatot a leghatározottabban visszautasitanak és olyannak tekintenek, mely szabad önelhatározási jogukat a legérzékenyebben megsérteti. A német származásu magyar polgárok az egész országban és különösen Temesváron a magyar nemzet kiegészitő részének tekintik magukat. És valamint régibb időkben származásukra való tekintet nélkül a harcztéren, véres csatákban, szivesen küzdöttek Magyarország jogai és szabadságáért, ugy jövőben is, a jóllét és kulturfejlődés békés küzdelmeiben a haza többi polgáraihoz óhajtanak tartozni. És valamint a német származásu magyar polgároknak sohasem volt aspirácziójok az, hogy külön nemzetiséget képezzenek: erélyesen tiltakoznak az ellen hogy jövőben bár ki által olyannak tekintessenek, miért is minden, bárhonnét származó, a magyar nemzet és törvényhozás ellen intézett támadást ugy tekintik mint a melyet ellenök is intéztek és azt mint gyülöletes rágalmazást a legkomolyabban visszautasitják; ezek különben nem is származhatnak becsületes érzelmü német származásu magyar honpolgároktól, hanem legfeljebb hazafiui kötelességéről megfeledkező egyénektől, kikkel bármely néven nevezendő érzelem- vagy cselekményközösségbe hozatni, mint német származásu magyar honpolgárok hazafias önérzetüket és szennyfolt nélküli becsületüket legmélyebben sértő tényt kellene tekinteni, miért is azt leghatározottabban, legerélyesebben ezennel visszautasitják. Kelt a temesvári német származásu honpolgárok által Temesvárott 1882. márcz. 26 án tartott nagy gyülésből. Babuschnig Ágoston takarékpénzt. igazgató, Steiner Károly malomtulajdonos, Klein Jakab háztulajdonos, Ziebenhaar Mátyás háztulajdonos, Schleifelder János háztulajdonos, Wiesner Ferencz kereskedelmi iskolaigazgató, Hinterseer Ulrich kesztyügyáros, Steiner Ferencz gyógyszerész, Habekost Benjamin szücsmester, Hetzl Samu iskolaigazgató, Strasser Albert szerkesztő, Szuchan Antal háztulajdonos, Keiser Ulrich háztulajdonos, Dollfath Dávid börgyáros, Blasch Imre kötélgyáros, Schor Károly üveges, Adler Ferencz háztul, Novotny József kéményseprőmester, Stender Adolf szerkesztő, Heim Ignátz börgyáros, Kerner Antal füszerkereskedő, Kerscheg Gyula vaskereskedő, Leyritz Ignátz lakatosmester, Gotthilf Ede fa nagykereskedő, Perdl Ádám vaskereskedő, Boszert Kristof korcsmáros, Seffer Károly iskolaigazgató, Siebenhaar Emil mérnök, Roth Nándor ügyvéd.

*

Tétény, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Városunk német polgárai szintén hozzá csatlakoztak ahhoz a hazafias mozgalomhoz, melyet Délmagyarország derék németjei meginditottak. A mai napon látogatott népgyülést tartottak s erélyes rezolucziöban utasitották vissza a „Deutscher Schulverein" beavatkozását, melyre mint Magyarország szabad polgárainak szükségük nincsen.

*

Az a hir, hogy a magyarországi németek a Schulverein agitácziói ellen tüntetni fognak, természetesen igen kellemetlenül érintette a német sajtót, s az ágostai „Allgemeine Zeutung ma érkezett száma kegyetlenül el is bánik az egész hazafias mozgalommal. A tüntetéseket a kormánynyal hozza összeköttetésbe s az ügy élén állóknak ugyancsak a fejükre olvas. Több higgadtsággal s teljes elismerésre méltó tárgyilagossággal nyilatkozik e tárgyról a „Köln. Ztg". Szerinte az ellenmozgalmon nem lehet csodálkozni, mert a magyarországi németeknek nincs nemzetiségi törekvésük s a szászokkal nem akarnak tartani, mert ezekről ugy vannak meggyőződve, hogy a haza ellenségei. E németek számára — végzi e lap — németországi fajrokonaik támogatása „már nagyon késön érkezik."

UJDONSÁGOK.

— márcz. 26.

— **Személyi hirek.** Gr. Andrássy Gyula ma reggel Budapestről Tisza-Luczra utazott — Levinszky holnapután tartja a magyar költőkből való felolvasását Budapesten; hatvan támlásszéknél többet a mágnás családok foglaltak le. — Ágai Adolf április 2 kán felolvasást tart N.-Kanizsán. — Csiky Gergely a nyarat Visegrádon, saját villájában fogja tölteni.

— Simonyi Ernő állapotára vonatkozólag irják lapunknak e hó 26-áról Fiuméból: A beteg képviselő szivós természete sokáig birja a küzdelmet. Tegnap a Fiuméba indult iparosok és kereskedők közül egy kis társaság a „Fiume" szerkesztőjével Abbaziába indultak Simonyi látogatására. A társaság tagjai voltak: Madari Gábor, az asztalos ipartársulat elnöke, Bene Pál, Sipos Albert, Sverteczky István, Kovács Zsigmond Budapestről, Egri Kálmán és neje Debreczenből. Simonyi Ernő végóráit élvén, nem beszélhetett a látogatókkal, csakis halk hangon, alig hallhatólag köszönte meg rokonszenvöket. Állapota folyvást a legaggasztóbb, már napok óta erős küzdelmek közt folynak élete megszámlált perczei. Orvosa csodálkozik a beteg szivós életereje fölött. A fiumeiek körében a legnagyobb érdeklődés nyilvánul a jeles hazafi iránt. Testvére János, a tegnapi vonattal érkezett Zsámbokrétról Abbáziába.

— **Az udvar vendégei.** Mint bécsi tudósitónk sürgönyzi: Vladimir orosz nagyherczeg ma délután két órakor érkezett oda nejével az éjszaki vasut külön udvari vonatán. A beteg nagyherczegnőre való tekintetből senkit sem bocsátottak a perronra, s a hivatalos fogadtatás is elmaradt. A nagyherczegi párt az orosz ezredesnek öltözött királyon kivül Mondel főhadsegéd, Oubril orosz nagykövet, a nagykövetség személyzete, Berchen német követségi tanácsos, a vendégek mellé kirendelt tisztek s a rendőrség főnöke fogadta. A király kétszer is megcsókolta Vladimir nagyherczeget, ki magyar huszárnak volt öltözve s mellén a Szent-Istvánrend nagykeresztjét viselte. A nagyherczegnőnek udvariasan kezet csókolt az uralkodó s érdeklődéssel tudakozódott egészségi állapota felől. A főherczegnőt ezután gyaloghintóra ültették s kivitték a zárt kocsihoz. A király nyitott kocsin hajtatott a Burgba. A nagyherczeg jobbján ült. Mária Pavlovna nagyherczegnő atyja, Mecklenburg Schwerin Frigyes nagyherczeg holnap reggel érkezik ide. Alighogy megérkeztek a vendégek, a Bécsben időző főherczegek látogatására siettek. Vladimir nagyherczegnek, ki négy óra körül sétakocsizást tett ő felségével a prateren, azután viszonozta a főherczegek látogatását. Hat órakor nagy családi ebéd volt a burgban. A királyi és a nagyherczegi páron kivül részt vettek benne az összes főherczegek nejeikkel, továbbá Modena herczegnő, a cumberlandi és a nasszaui herczeg nejével. A király, Lajos Viktor főherczeg és a nasszaui herczeg orosz egyenruhát viselt. A trónörökös pár és Nándor toszkánai herczeg ma tér vissza Reichstadtból.

— **Tüzvész.** Gyuláról távirják lapunknak e hó 25 ikéről: Ma 1/4 1 órakor városunkban borzasztó szélvihar mellett tüz támadt. A veszély az első pillanatban óriási volt; azt hitte mindenki, hogy elpusztul a város. Csakis a szél megváltozott iránya mentette meg a végpusztulástól. Igy is leégett 67 ház. — Paksról távirják lapunknak e hó 26 ikáról: Iszonyu tüzvész pusztitott városunkban, mely két év előtt is leégett. Tegnap este 7 órakor Gselmann földmives Kornis-utczai háza kigyulladt s a nagy szélben félelmesen szórta mindenfelé a lángokat. Csakhamar egész házsorok kezdtek égni. A megrémült lakosság alig tudta puszta életét megmenteni. Az állitólag vigyázatlanságból támadt tüz átcsapott a kápolna utczába a vásártérre. A házak egész az alapig leégtek. Ha a szél meg nem fordul, az egész város a tüz martaléka. A toronymagasságig nyuló láng borzasztó fénye egész Dunaföldvárig látszott. Innen és Szegszárdról tüzoltók mentek segitségre. Reggelig 120 ház égett le; a kár 200 ezer forint. Háziállat sok oda veszett, de emberélet nem esett áldozatul. — A csortanovczei hirneves téglagyár gépháza f. hó 19. éjjel leégett. A tüzet egy ittas munkás idézte elő, ki önkivüli állapotban levén, alig menthették meg a tüzhaláltól. A rögtöni oltás folytán a nagy gépháznak csak fedele égett le, a kár pár ezer frtra rug.

Rövid hirek. Ujpesten tegnap volt a biróválasztás, mely nem minden zaj nélkül folyt le; Uhlarikot, kinek nagyobb pártja volt, nem kandidálták s igy Paneket választották meg; a választók nagy része a megyére apellál a biró és a többi tisztviselők választása ellen.

Szinház, művészet.

— „A milimári", Almási Tihamér pályanyertes népszinműve e hét péntekén kerül először szinre a népszinházban.

Egyletek, társulatok.

— Az irók és müvészek társasága rendes évi közgyülését ma d. u. 3 órakor tartotta meg Urváry Lajos elnöklete alatt. Dolinay Gyula titkár a társaság vagyoni állapotára vonatkozólag jelenti: Bevételek a lefolyt évben 7 97 frt 40 kr, kiadások: 5963 frt 51 kr. Előirányzat az 1882 3 iki évre. Bevételek 8871 frt 89 kr. Kiadások 6424 frt. Inditvány tétetett a hátralevő tagdijak behajtását illetőleg s hogy a be nem hajtható tagdijak számadásból töröltessenek. Ez ügyek rendezése a folyó év feladatai közé vétetett fel. A jövő évi számvizsgáló bizottságba választatnak: dr. Tury Béla. P. Szathmáry Károly és Kabdebó Gyula. Ezután a tisztikar megköszönte a bizalmat és helyet adott az uj választásra alakult szavazatszedő bizottságnak. Megválasztattak: Urváry Lajos elnök, Feleky Miklós alelnök, Siposs Antal alelnök, Odry ... el igazgató, Dolinay Gyula titkár. Választmányi tagok; irók: Frecskay János, br Kaas Ivor, dr. Várady Antal, Visi Imre, György Aladár, dr. Fenyvessy Ferencz, Komócsy József, dr. Molnár Antal, Grünvald Béla és Bartók Lajos. Müvészek: Jankó János, gr. Zichy Géza, Káldi Gyula, Evva Lajos, Együd István, Halmi Ferencz, Kápolnai János, Pálik Béla, Simonfy Kálmán és Karikás József. A választás után több inditvány tétetett. Az ülés folyamán Evva Lajos inditványozza, hogy Jókai Mór örökös elnökségére vonatkozólag az alapszabályokban egy szakasz alkottassék. A közgyülés ez inditványt a választmányhoz tette át azon meghagyással, hogy az ujra átdolgozandó alapszabályok megbeszélése alkalmával ezt figyelembe vegye. Az ülés végén Székely József inditványozza, hogy Munkácsy Mihály mint tiszteletbeli tag választassék meg. A közgyülés táviratilag értesiti Munkácsyt az egyhangulag elfogadott inditványról, és megkérdi, hogy elfogadja-e Ezután a közgyülés véget ért.

— A budapesti ügyvédi kamara rendes évi közgyülését Hódossy Imre megnyitván, felolvastatott a választmány évi jelentése. E szerint a kamara ügyforgalma volt a lefolyt évben 3121 ügydarab, melyek közül elintézetlenül maradt 33. A bejegyzett ügyvédek száma 776, az ügyvédjelölteké 987 volt. Fegyelmi panasz elintézésre várt 153, ebből elintéztetett 129. Vizsgálat folyamatban volt 25, befejeztetett 15. Végtárgyalás tartatott 18; felfüggesztve az 1881 év végén 12 ügyvéd volt. Az ügyvédi kar és az igazságszolgáltatás érdekében tett felterjesztések közül kiemeljük: az igazságügyminiszterhez a pestvidéki törvényszék telekkönyvi hivatalának alkalmas helyiségben való elhelyeztetése végett beadott kérvényét; az ügyvédeket megillető jogoknak a biróságok részéről történő sérelmek orvoslását czélzó intézkedését stb. A választmányi jelentés felolvasása után dr. Dell'Adami Rezső a következő határozati javaslatot terjesztette be: A budapesti ügyvédi kamara közgyülése az évi jelentés helyeslő tudomásul vétele mellett felhivja a kamarai választmányt, hogy a bünvádi eljárás javaslatát annak idején az ügyvédi kar véleményezése tárgyává tegye. Ez a jelenvolt tagok általános helyeslése közt elfogadtatott. Dr. Sámuel Lázár sajnálatát fejezi ki, hogy a választmány törekvései az igazságügyministeriumnál viszhangra nem találtak. Minden alkalmat megragadandónak tart arra nézve, hogy a nagyközönségnek tudtára adassék, hogy az ügyvédi kar a törvénykezési eljárás tervelt reformjánál egyhangulag a szóbeliség és közvetlenség mellett emelte fel szavát a ... támogatott irásbeli eljárás ellenében. Áttér ezután azon feltünő sérelmek és hiányokra, melyek utóbbi időben a budapesti biróságoknál türhetlen módon érezhetőkké váltak. Kiemeli, hogy a megüresedett birói állomások szándékosan hosszabb időn át betöltetlenül hagyatnak, mi miatt a feleknek hónapokig kell várni egyszerü keresetök elintézésére. Felemliti: hogy ez ügyben több felszólalás történt a sajtóban, sőt a napokban az ügyvédi kör is felterjesztést intézett az igazságügyi ministeriumhoz. Elnök felemliti, hogy a választmánynak van tudomása e dolgokról s az ügyvédi kör átiratát is megkapta s minden tőle telhetőt el fog követni a baj orvoslására. Ezután a számvizsgáló bizottság jelentése vétetett tudomásul s a választmány a számadásokat illetőleg a felmentvény megadatott. Számvizsgálókká megválasztattak: Herczeg János, Lövéssy György és Mérő János. Végül az 1882. évi költségelőirányzat terjesztetett elő s fogadtatott el. Ennél egy kis vitát kelett, hogy a tagok évdija 16 frtról 18-ra emeltetett, mely azonban előadó felvilágositó szavai után szintén elfogadtatott.

— **Allatvédő egyesület.** Vasárnap tartott értekezlet által kiküldött bizottság a régi városháza tanácstermében összehivott értekezlet elé egy kidolgozott alapszabály tervezetet terjesztett. E javaslatot, mely a megalakulandó állatvédő egyesület czélját s tagjainak kötelességét s jogait szabja meg, a mai értekezlet csekély módositásokkal elfogadta. — A következőkben közöljük az alapszabályok főbb elveit. — Az egyesület czélja az állatokat mindennemü zaklatástól megóvni, hogy ezt tehesse, mindent megtesz arra nézve, hogy a jogi személy jellegével ruháztassék fel. Az eszközök közt felsoroltatnak: jóindulatu, felvilágositó közbelépés, esetleg a hatóság igénybe vétele, a jó példával előljárás, az állatvédelemnek irodalmi uton, előadások által terjesztése, érdemek elismerés és jutalmazása, az idevágó orsz. törvények és közs. szabályzatok fejlesztése. Az egyesületnek vannak dijas és dijtalan tagjai. A dijas tagok vagy alapitók, legalább is 20 forintnyi alapitványnyal vagy rendes tagok, kik évenkint 1 frt tagdijat fizetnek. A dijtalan tagok: levelező és tiszteletbeliek. A tagok jagai: az alapitó és rendes tagok a társulat kiadványait dij nélkül kapják, könyvtárát használhatják, előadásain megjelenhetnek, az egylet jelvényeit viselhetik s az ahhoz kötött jogokat élvezik. Kötelességök az egyesület feladatai érdekében közremüködni. Az egyesület pecsétje öt águ csillagot tüntet föl, közepében kerek mezőben A. V. E. monogrammal és „Allatvédő egyesület Budapesten" felirattal. A jelvény egy öt águ arany csillag, közepén A. V. E. monogrammal. Az egyesület, mint már a mult alkalommal felsoroltuk, 6 osztályból áll. A tagok tetszés szerint választják az osztályt, melyben müködni akarnak. Az egyesületi tagoknak s nem tagoknak is dicsérő oklevelet állit ki az egyesület ha kiváló eredménynyel müködnek. Cselédeket, az állatok nagyobb gondozásáért pénzbeli jutalomban részesit, szint igy alsóbb rendü rendőri közegeket, kiváló szolgálatkészségért s éberségért. Ezek az alapszabályok főbb intézkedései. Az aláirási iveket, addig is, mig az alapszabályok a jóváhagyó záradékkal a belügyministeriumtól leérkeznek, ki fogják bocsátani, hogy a végleges alakuló gyülésre az alapszabályok által megkivánt 100 tag már meglegyen. Ez ivek Királyi Pál id. elnök aláirásával vannak ellátva.

— **A fővárosszeretetház egyesület** tegnap délelőtt tartotta meg közgyülését Andrássy Gyula grófnő elnöklete alatt. A jelentés, melyet az egyesület mult évi müködéséről előterjesztettek, két irányban ad arról számot: az egyesület anyagés szellemi tőkéinek, a jótékonyság eszközeinek gyarapitásáról és az egyesület intézetének a szeretetháznak, nevelésügyi és gazdasági felsőbb igazgatásáról. Az egyesület vagyona a mult évben tekintélyes összeggel gyarapodott. Ez nagyrészben az adakozásoknak köszönhető, bár a temetéseknél való perselyes gyüjtés, a főkapitányság azon intézkedése által hogy az egyesület kiküldött emberének nem szabad a temetéseknél körüljárni, — nagyon megapadt. Az egyesület intézetében ez idő szerint 34 növendék van elhelyezve. Az egyesület vagyona: 14,473 forintra megy. Végül még megemlitjük, hogy a közoktatásügyi miniszter 1500 forintot, az első hazai takarékpénztár 500 forintot, egy whisttársaság 30 forintot adományozott az egyesületnek. Végül a közgyülés örömét fejezte ki az egyesület elnöknőjét, Andrássy Gyula grófnőt ért családi öröm felett.

Fővárosi ügyek.

— **Adókivetés.** A föv. VIII. ker. adókivető bizottság f. é. márcz. hó 27-én az 5903—5988 terjedő uj helyrajzi számok alatt összeirt III. oszt. ker. adó alá tartozók adóját tárgyalandja.

— **A Rókuskórházban** megürült állomásokra a polgármester a következőket nevezte ki: gondnoki segédül Vigadi Vilmost, I. oszt. segédül Schwerda Nándort s II. oszt. segédül Zadovánszky Gyulát.

— **Járványos bajok a fővárosban.** A tiszti főorvosi hivatal kimutatása szerint f. évi márczius 19-től márczius 26-ig terjedő héten a főváros területén a következő hevenyfertőzési uj betegségek fordullak elő: Himlő 34, vörheny 40, roncsoló toroklob 17, croup 4, hagymáz 48, kanyaró 168, hökhurut 2. Halálozások: himlőben 9, vörhenyben 4, roncsoló toroklobban 5, croupban 3, hagymázban 11, kanyaróban 8, hökhurutban 3. A 48 hagymáz közül (17 küteges) előfordult a katonai kórházban 4, a közp. kapitánysági börtönben 1 (küt) a fortunában 1, toloncházban 4, (3 küt.) laktalannál 1, a többi magán házakban. A himlő-esetekhez a katonai kórház egygyel, a rákosi téglagyár 3-mal s az u. n. bécsi téglagyár 2-vel járult. ... telenitések, miket a törvény elrendel, mindenütt megtörténtek.

Törvényszéki csarnok.

— **Borzasztó büntett.** Zágrábból távirják lapunknak e hó 26 ikáról: Rendkivül szenzácziót keltett városunkban lovag dr. Eberhartinger itteni katonai főparancsnoksági alezredes hadbiró letartóztatása. Az a vád emeltetett ellene, hogy erőszakos erkölcstelen kisérleteket követett el 7—12 éves gyermekek ellen. Eddig 21 gyermek ellen elkövetett ilyetén kisérletét konstatálták. A gyermekek jobbára előkelő családok tagjai; némelyek nagyobb sérüléseket szenvedtek s a kórházba szállittattak. A kerítőnő egy 12 éves Kohn nevü leányka volt. Eberhartinger 55 éves s általánosan tisztelt egyén volt. Már két év óta volt dolga a gyermekekkel, kiknek erkölcsét frivol képek mutogatásával mételyezte meg. Ilyen képeket leltek is nála. Hir szerint ez eset interpelláczió tárgyát is fogja képezni a tartománygyülésen.

— **Felelősségi sorozat sajtóügyekben.** A m. kir. kuria sajtótanácsában azon alkalomból, midőn Neugebauer Annának, a „Neutra-Trencsiner Zeitung" kiadó tulajdonosának büntetőügye Tóth Lőrincz kir. kuriai biró által előadatott, figyelemreméltó elvi jelentőségü határozat jött létre. Az emlitett lap nem lévén oly időszaki lap, melynek tartalma politikai tárgyak körül forog, hanem társadalmi s közgazdasági és helybeli érdekekkel foglalatoskodó heti lap, annak kiadó tulajdonosnője nem tette le a sajtótörvény III dik fejezetében előirt 5000 frtnyi óvadékot. Minthogy a törvény 31 dik §-a szerint az, a ki a törvény emlitett feltételének teljesitése nélkül politikai czikkeket tartalmazó lapot ad ki, egy évi fogságig s 500 forintig terjedhető büntetéssel sujtandó: a nyitrai kir. ügyészség, mely a nevezett lapban véleménye szerint politikai természetü czikkeket talált, bünvádi feljelentést tett Neugebauer Anna, mint kiadótulajdonos ellen. A megrémült asszony arra hivatkozva, hogy ő a lap tartalmát nem is ismeri s a felett, valjon az abba felvett czikkek politikai természetüek e, véleménynyel nem is birhat, a szerkesztőjére hivatkozott, ki a lapot több év óta ugyanazon szellemben vezeti. — A nyitrai törvényszék a királyi ügyészszel egy véleményben volt, s a lapban felvett némely czikkeket, például a zsidó emanczipáczióról, a nemzeti egyenjoguságról, s a nyitravárosi közgyülések határozatainak birálással kisért ismertetését. politikai természetü közleményeknek itélte s a kiadótulajdonosnőt, bár a rendkivüli enyhitő körülmények tekintetbe vételével, csak igen csekély, ugymint 10 frt pénzbirságból álló büntetéssel sujtotta, a lapra nézve, mely időközben óvadékkal elláttatott, politikai lappá változott, intézkedés szüksége fenn nem forogván. Neugebauer Anna valamint a büntetést csekélylő kir. ügyész is ezen itélet ellen a kir. táblára felebbezett. — A kir. tábla a nyitrai törvényszék neheztelt itéletét, valamint az annak alapjául szolgáló vád alá helyezési határozatot megsemmisitette, s Neugebauer Anna ellen a további eljárást beszüntette, mert, nézete szerint, a sajtótörvény (1848: 18 tvczikk.) nemcsak a nyomtatvány utján elkövetett s a büntető törvény által tiltott büntettek és vétségekre nézve, hanem az azon törvény 30 dik § ában körülirt sajtó, rendőri vétségekre nézve is — milyen a fennforgó — a fokozatos felelősség elvét állapitotta meg, a mi kitetszik az idézett 30 ik § us 3 ik pontjából, valamint annak 33-ik § ából, összeköttetésben a 13-ik § sal, de követeli ezt a sajtótörvény által megállapitott felelősségi rendszer is, mely szerint első sorban a szerző, azután a szerkesztő s csak azután a kiadó, és végre a nyomtató felelős. E szerint tehát Neugebauer Anna, mint kiadó, a felelősség szem előtt tartandó sorrendje szerint, csak akkor vonathassék felelősségre, ha előzője, a szerkesztő ellen itélet nem volna hozható; miután azonban jelen esetben a lap felelős szerkesztője ismert személy, a felelősség azt terheli s Neugebauer Annát vizsgálat alá fogni s elitélni nem lehet. — A m. kir. kuria más véleményben volt s a kir. tábla végzését megsemmisitvén, a táblát arra utasitotta, hogy a perben, a közbetett felebbezés folytán, érdemleges itéletet hozzon. Mert a sajtótörvény 31 ik § a határozottan a kiadót jelöli ki a törvényben elősorolt feltételek betöltése nélkül kiadott időszaki lap közzétételére kimért büntetés tekintetében felelősnek, s a törvény szerint a szerző vagy szerkesztő a kiadó mellett csak együtt jót állónak tekintetik, a mely mellékkötelezettsége a szerzőnek vagy szerkesztőnek csak ugy képzelhető, ha e kötelezettség első sorban a kiadót, vagy tulajdonost terheli; s minthogy a sajtótörvény 30—31. § aiban szabályozott sajtórendőri kihágások, s a sajtó utján elkövetett, ugyanazon törvény 1 ső fejezetében foglalt, s a büntető törvény szerint elbirálandó sajtóvétségek nem egy természetüek, az nem rendőri kihágásokra vonatkozó felelősségi sorozatot a 13-ik s 33 ik §usokban felállitott sorozatugyanazonositani nem lehet. — Azon érdekes kérdés eldöntését, mely az emlitett ügynek érdemét képezi, hogy t. i. mily értelemben s kiterjedésben kell venni a lapokban közölt czikkek politikai jellegét s term ... elhalasztatott, mig e tekintetben a kir. ... letet hoz. Ha társadalmi s nemzetgazdasági helapokban a nyelv, nemzetiség, zsidóság stb. kérdéseiről szólani épen nem szabad, s ha az, a ki e társadalmi kérdéseket bármi oldalról szellőzteti, vagy a helybeli hatósági gyülések és személyek eljárásait birálva ismerteti, azonnal a törvény szigoru büntetésének s a rendőri hatalmak üldözésének teszi ki magát, ugy a sajtószabadság igen szük korlátok közt fog mozogni, s ily szükkebiü felfogás mellett alig volna nemzetgazdasági, vagy társas életi lap, mely a büntetést kikerülhetné, sőt a divatlapoknak is meggyülne olykor a bajuk.

— **Az Abeles-pörben.** a lapunkban már közölt esküdtszéki verdikt kimondása után a törvényszék következő itéletet hirdette ki. Abelesz Lipót gyanus áruk megvétele által elkövetett kihágás vádja alól felmentetett, s ennélfogva nem tartozik a perköltséget megfizetni; Haberl-t hasonlóképen felmentették a lopásban való részesség vádja alól, ellenben Pollák Abrahámot a törvényszék lopásban bünösnek mondja ki, s öt évi sulyos börtönre, mely negyedévenkint egy napi böjttel lesz sulyosbitva — itélte, hasonló büntetést szabott ki a törvényszék Pichler Károlyra, a kit a lopás büntettében marasztaltak el. Mindkét vádlott ezenkivül tartozik a szolenaui és schönaui gyapot-gyáraknak 47.089 frtot egyetemlegesen megfizetni, egyuttal a perköltségeket is megtériteni kötelesek. A késedelmi kamatokat illető követelésekkel a magánérdekelt ket polgári perre utasitották. Eszleuer Mihályt lopásban való részesség miatt négy havi sulyos börtönre itélték.

— **Sajtópör visszavonása.** A Fröhlich Antal kolozsvári lakos által Giergl István kártyagyártó és Gombos Gyula („Budapest" ellen inditott sajtópört visszavonta s igy a tárgyalás nem fog megtartatni.

Gyászrovat

Longfellov Henry Wasworth, a hirneves amerikai költő meghalt New Yorkban. Amerika legkiválóbb s leghatározottabb költői egyénisége szállt vele sirba. A hol müvelt ember van, hol a költő lángesze hódit, oda mindenüvé eljutott Longfellov hire. Magyarra is számos müvét forditották le. Született 1807 ben, február 27-ikén Portlandban, Maine államban, tanult Bowdoin Collegeben Brunczwickban, hol 1825 ben promoréltatott. Már tanuló korában néhány költeményt irt az „United States Literary Gazette" be, mely oly ismertté tette nevét és oly tekintélyt kölcsönzött, hogy 1826 ban ifjusága daczára a Bowdoin Collegeben tanári állást ajánlták neki. Mielőtt azonban ezt elfogadta volna, nagy utazásra indult Francziá. Olasz, Spanyol, Angol, Németországban és Dániában. 1829 ben tért vissza Amerikába, hol egész buzgalommal kezdett uj hivatásához. Több költeményt forditott spanyolból, 1835 ben közzétette az „Outre

mer" regényt, melyet nagy lelkesedéssel fogadtak. Később Cambridgeba hivták meg tanárnak. 1835-től tovább, mint egy évig volt Dániában, Svédországban, Németországban és Angliában s csak azután ment Cambridgei irodalmi tanári állása elfoglalására. 1842-ben egeszsége helyreállitására ismét nagy európai utat tett; 1854-ben lemondott állásáról s ezután csak a költészetnek élt. Nevezetesebb müvei: „Voices of the night" egy kötet költemény (1840), „Ballads end other poems" (1841), „The Spanick student" dráma (1842), „Poems on slavery" (1843), „Poet and poetry of Europe" (1845), „Evangeline" (1847), idylli-e-fosz, „Song of Hiawatha" (Hiawatha éneke.) — Ez utóbbival rendkivüli sikert aratott. (1855) Eredetiség, igaz hang, emelkedettség, nemesség jellemző tulajdonai Longfellov költészetének. Sokat nyert európai költők olvasásával, müvelte izlését, de a mit szeret, azt ugy olvasztotta fel tehetségével, hogy eredetiségét megerősitse. Amerika nem egy hamar pótolnatja e kiváló költőjének helyét.

Fogarassy Mihály elhunyt erdélyi püspök rendelkezett vagyona fölött. Unokaöcscse Fogarassy Mihály örökli az apa nagyfalusi és viczei uradalmakat, mint az elhunyt püspök magánbirtokát, azzal a feltétellel, hogy 15,000 frtot fizessen évi 5 ezer forintos részletekben alapitványi czélokra a káptalannak. — Kisebb hagyományok leszámitása után a főmaradó vagyont 8 egyenlő részre osztotta, melyből 2/8 részt a papnövelde kap. Dr. Eltes Károly kanonoknak, ki a gyászbeszédet mondja, 1000 forintot s egy aranykeresztet hagyott. A káptalan értesitvén Haynald Lajos bibornok-érseket a gyászesetről, következő távirati választ küldött Lönhárt cz. püspöknek: „Benső részvéttel értesültem Fogarassy Mihály erdélyi püspök urnak, egykori intézeti elöljárómnak, az erdélyi püspökségben utódomnak azon napon történt haláláról, melyen az általa alapitott szent István-társulat nagygyülésén a tisztelet és hála szavaival emlékeztünk meg róla; neki Isten választottjai dicsőségét, az elárvult megyének pedig mielőbb buzgó főpásztort óhajtok. A főtisztelendő káptalant szivélyesen üdvözlöm." A temetés e hó 28 án d. e. 9 órakor lesz; a holttestet a gyulafehérvári szent ferenczrendiek sirboltjába helyezik örök nyugalomra.

Ginelly Ottó budapesti háztulajdonos és nyug. hivatalnok tegnap Hunyady-utcza 25. sz. alatti lakásán hosszu szenvedés után 63 éves korában meghalt. Temetése holnap délután 5 órakor lesz.

Nemes Ágói Saáry Alajos nyug. fővárosi tisztviselő tegnap, kerepesi ut 14. szám alatti lakásán, hosszu szenvedés után 87 éves korában meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz.

Kovács Ferencz fiatal épitész elhunyt Esztergomban, 45 éves korában. Temetése e hó 23-án nagy részvét közt ment végbe. A református lelkész megható beszédet mondott az elhunyt sirjánál, elősorolván a derék épitész érdemeit.

A hivatalos lap márczius 25-iki számából. Előnév használhatás. Ő felsége az illető dijak elengedése mellett megengedte, hogy Mihalic Miksa osztálytanácsos a horvát szlavon országos kormánynál, törvényes utódaival együtt a „prigorski" előnevet használhassák.

Kinevezések. Ő felsége a budapesti itélőtáblához rendes birákká: Nádasky Márk fehértemplomi törvényszéki elnököt, dr. Despinits Péter, Malatinszky Lajos, Fáy Antal és Puky Gyula budapesti itélő-táblai pótbirákat, Vaszilievits Vazul pestvidéki törvényszéki birót, Stéer Ferencz kassai ügyészt és dr. Emmer Kornél gyakorló ügyvédet és volt törvényszéki birót; pótbirákká pedig: Pulcz Imre kassai, Márki István békés-gyulai, Berlógia Ábrahám lugosi és Csathó Ferencz nagyváradi törvényszéki birákat nevezte ki. A közmunka- és közlekedésügyi miniszter, Veletovsky Lipót, Dolezil Vladimir és Kostial Antal határőrvidéki kir. segédmérnököket, a magy. kir. államépitészeti hivatalok létszámába m. kir. III. osztályu mérnökökké nevezte ki. A fővárosi pénzügyigazgatóság, Léderer Rezső és Tavaszy Sándor végzett jogballgatókat, ezen pénzügyigazgatósághoz dijtalan fogalmazó gyakornokokká nevezte ki.

TÁVIRATOK.

A fölkelés.

Bécs, márcz. 26. (Hivatalos.) Dahlen báró altábornagy márczius 26-án reggel jelenté Ariov ezredes hadoszlopának visszatérését és a haderőknek mostani elosztását a Zagorje környékeiben, továbbá azt, hogy Garazda, Cajnicza és Focsa kirnyékein portyázásokat eszközöltek a csapatok, a nélkül, hogy felkelőkre bukkantak volna. Eszre vették, hogy a Duna jobb partján a felkelők észak felé huzódnak; a lázadók most általában kisebb csapatokra oszlottak fel. A legközelebbi napokban jelentékenyebb haderők fognak portyázni az eddig csak kevéssé átkutatott vagy teljesen átkutatlanul maradt vidékeken, azonkivül politikai tisztviselők fognak kiküldetni annak megvizsgálására, hogy a lázadás szinterén levő helységek lakosai közül kik és hányan vannak távol.

Bécs, márcz. 25. (Hivatalos.) Jovanovics báró altábornagy jelenti márcz. 24 én délután: Czveits vezérőrnagy, ki csapatjával 23-án Ulokból Nevezinyébe tért vissza, a Baczko Doljen, továbbá Zsivárj és Tresnovicza környékén portyázásra indult, de felkelőket nem talált; ezek bizonyosan arra a hirra, hogy csapatok jönnek, szétszóródtak. — Schulenburg ezredesnek egyik oldaloszlopát a 19-ik és 20 ki közti éjjelen a Selamból Zivánjba vezető lejtőn a felkelők megtámadták, az oszlop a következő veszteséget szenvedte: a 3. gy. ezredből: könnyü sebet kapott: Kosijál József örvezető; a 34. tábori vadász-zászlóaljból: elesett: Karsch Nandor vadász; sulyos sebet kapott: Scharf János; könnyü sebet kapott: Richl Antal. — Bilek környékén a határon több izben bukkantak fel felkelőbandák, melyek nagy távolságból a csapatokra lőnek és azután szétszóródnak. — A Herczegovinában általában számos kisebb bandák tünnek el, melyek a csapatokat kikerülik; nagyobb csoportosulások most sehol sem fordulnak elő.

Mosztár, márcz. 25. (Az „Egyetértés" külön tudósitójának távirata.) Az élet és vagyon biztonság elleni merényletek napról napra szaporodnak. Bamjaniból jelentik, hogy ott kedden hajnal előtt hat övig felfegyverkezett és álczázott rabló a község birájának háza előtt megjelent és a kaput befeszitve az álomból felvert házlakóktól pénzt követelt. A község birája, ki egyszersmind a helység egyetlen kereskedésének is birtokosa és jómódu ember, rimánkodva mondá a rablóknak, hogy nincs több késpénze 94 frtnál s ezt az összeget át is adta a rablóvezérnek. A rablók többet követeltek, de minthogy kérésüket nem teljesitette, ugy mint családját földre teritették, megkötözték, szájukat betömték s félholtra kinozták. Másnap reggel a szomszédok a kaput nyitva látván, benéztek és a vérökben fetrengők segélyére siettek. A birót és nejét nem sikerült többé életre hozni; délután meghalt mindakettő. Egy leánytestvére eszméleten van, de élete alig megmenthető. A két kis gyermek azonban csak sekély bőrsuklodásokat szenvedett, és a tényeket ezek mondták el. A jelentés ide megtétetvén, egy vizsgáló bizottság küldetett ki a büntett helyszinére.

—

Bécs, márczius 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Mint illetékes helyről jelentik: Wladimir nagyherczeg megérkezése a Sándor czár és Ferencz József uralkodó közti találkozás tervének realizálásával egyaltalán semmi összeköttetésben nincs.

Róma, márcz. 26. A kamara tegnapi ülésében Magliani előterjeszté pénzügyi expozéját, melyből kitünik, hogy az 1881-ben előirányzott 7 3/4 milliónyi fölösleg, melynek utólagos kiadások folytán 4 1/3-ra kellett volna leapadnia, 49 1/5 millióra emelkedett és 59 1/2-re emelkedett volna, ha részben fakultativ, részben kötelező kiadások nem származtak volna. 6 milliót takarékosság által és 43 milliót a bevétel többlete folytán tartottak meg a kincstárnak. A rendes bevételek 160 millióval haladták tul a rendes kiadásokat. Az adók és a közigazgatási illetékek 32 millióval tulhaladták az előirányzati összeget; ennélfogva kibocsátásra egyáltalán nem volt szükség, csak az uj vasutak épitésére bocsátották ki a megszavazott járadéknak egy részét. Magliani expozéja csak vasuti épitésre kiván járadékot kibocsátani és a függő adósságot akarja lehetőleg törleszteni. A külföldön nem történt semmiféle járadékkibocsátás. A kimutatási jegyek 218-ról 186 millióra apadtak. Olaszország pénzügyi helyzete a legjobbak közé sorozandó Európában. A 1882. végleges költségvetés fölöslege a kiadások szaporodása folytán 21 1/2-ről 7 millióra apadt; e kiadásokban a hadügyi költségvetésnek 12 millióval való szaporodása is benfoglaltatik. A pénzügyek javulása bizonyitja a közgazdasági viszonyok gyarapodását. Az 1881-iki be- és kivitel eredménye 100 millióval javult. A kivitel 1880-ban 62 millióval szaporodott. mely körülmény bizonyitja, hogy a kényszer árfolyam megszüntetése nem volt káros hatással. Bizonyos behozatali czikkek szaporodása nagyobb nemzeti tevékenységre mutat. A miniszter erre kifejti az adórendszer, nevezetesen a földadó reformjának módját. A só árát nem lehet leszállitani mig az őrlési adót nem szüntetik meg egészen, ezt a költségvetés megkárositása nélkül csak 1884-ben lehet keresztülvinni. A kormány fenfogja tartani a költségvetés ruganyosságát, ha a hadügyi költségvetésnek 200 millióval megállapitott rendes és rendkivüli költségei több éven át nem fognak szaporodni. A jó pénzügyi és közgazdasági viszonyok biztositják a kényszerárfolyamnak már elrendelt megszüntetése folytán remélt sikert. — A kamara nagytetszéssel fogadta az expozét.

Bécs, márcz. 26. A vámbizottság változatlanul elfogadta az általános vámtarifához tartozó behozatali törvényt, valamint a tarifának még hátralévő tételeit. A kormány kijelenti, hogy a fennálló vámtörvény alapján uira életbe léptetheti a lisztforgalmat; mindakét kormány tényleg megengedték a fennálló szöveg alapján a restitczió forgalmat, ha a feldolgozott anyagnak azonosságát az ismét kivitt tárgygyal biztosithatták; a kormány ekként akar ezután is eljárni. A magyar kormány hajlandó a kávéra kivetett vámra vonatkozólag a Trieszten és Fiumén való behozatal számára differencziális vámot engedélyezni. Chlumetzky több rendbeli tételhez különvéleményt jelent be.

Berlin, márcz. 26. A Nordd. Allg. Ztg. jelenti: Vilmos császár következőleg válaszolt a czár üdvkivánó tárirataira: Fogadja ön és a császárné legszivélyesebb köszönetemet a jó kivánatokért, melyeknek születésnapom alkalmából kifejezést adott; minden egyes szava élénk visszhangot keltett, hálával telt szivemben. Kérem a mindenhatót, áldja meg uralkodását nemzete üdvére és az európai béke megszilárditására.

Berlin, márcz. 25. Bismarck herczeg ma délután Friedrichsruhébe utazott. A Reicsanzeiger közzéteszi a császárnak Bismarck herczeghez intézett és márcz. 24-éről kelt rendeletét, melyben a születése napja alkalmából iránta tanusitott szeretett és hüség megható jeleiért az összeségnek, mint minden egyesnek legbensőbb és legőszintébb köszönetét fejezi ki. Az uralkodó a szivből jövő és szivhez ható hódolásokból azt a bátorságot és bizalmat meriti, hogy most, midőn 86-ik évébe lép, ujból magára vállalja felelősség teljes hivatásának kötelességeit és a mig a mindenható megengedi, egész erejét a nemzet jólétének és gyarapodásának szentelje.

Varsó, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A nép- és középiskolákban legközelebb a görög orthodox naptárt léptetik életbe. A katholikus ifjuságnak csak az orosz ünnepeken lesz ezentul pihenője. Apuchtin a közoktatásügyi felügyelő, már kiadta erre vonatkozó rendeletét. A helyett, hogy megadnák a lengyeleknek igért konczessziókat, fokozott erővel folytatják az oroszositást. A panszlávok felülkerekedtek, a lengyelek el vannak keseredve. Az a néhány rajongó, ki abban az együgyü hitben volt, hogy a czár kormányával sikerül a megegyezés, átlatja most már szomoru csalódását. Minden jel arra mutat, hogy Pétervárott nagy a fejetlenség. Ezzel a rendszabálylyal még inkább felizgatták a lengyeleket s bizonyosra vehető, hogy a panszlávok e diadalának gyászos következése lesz.

Róma, márcz. 25. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Hergenröther bibornok, a vatikán levéltárnoka, Münchenbe utazott. Valószinüleg onnan Berlinbe fog rándulni. Monsignore Jacobini, ki a jövő konzisztórium alkalmával bibornokká fog avattatni, a Szent-Eustachi czimet fogja kapni.

Róma, márcz. 26. Garibaldit mindenütt nagy tüntetéssel fogadják. Az ősz tábornok Catangaróban tölté az éjet és ma Reggióba utazik.

Pétervár, márcz. 25. A „Novosti" jelenti, hogy Szkobelev elnöklete alatt egy bizottság ült össze, mely Turkesztán adminisztrátiv szervezésével fog foglalkozni.

Pétervár, márcz. 25. (Az „Egyetértés" tudositójának távirata.) Szkobelev a szent ligába lépést visszautasitotta, mert a szolgálati eskü tiltja a titkos társulat tagja lenni, bármely czélja legyen is ennek; Alexi nagyherczeg, Günzburg bankár, Ignatiev Katkov, Aksakov, valamint Tchultz a kémek osztályának exfőnöke azonban beléptek. A liga felhivásokat küld szét a belépésre Woronzov, Daskov aláirásával.

Pétervár, márcz 25. Wladimir nagyherczeg és neje tegnap külföldre utaztak.

Paris, márcz. 26. A költségvetési bizottság Wilsont választá elnökévé.

London, márcz 25. (Reggel.) Az alsóház tegnapi ülésében Sir St. Northcote pártolja Ritchie inditványát az idegen vámoknak az angol kereskedelemre gyakorló hatásának megvizsgálása végett kiküldött bizottság iránt. Gladstone kormányelnök sajnálkozik a felett, hogy Northcote feladta előbbi álláspontját, melyre tán helyzete folytán volt utalva; a szóban forgó inditvány elfogadása ama nézetet keltené, hogy a szabad kereskedelem feletti harcz ismét kitörőben van. Kéri tehát egész határozottan az inditvány elvetését. A ház 140 szavazattal a konzervativek és parnellisták 89 szavazata ellenében elvetette az inditványt.

London, márcz. 25. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Galway-ben, Irországban, szent Patrick nap óta ismét csődülések és összeütközések történtek angol és ir katonák közt. Tegnap este 100 katona a 88. Stenezredből hurrah kiáltások közt vonult végig a városon s megtámadtak egy csoport katonát a 88. stenezredből, mely alkalommal szuronynyal többeket megsebesitettek. A tömeg kőhajigálással vett részt a verekedésben. Két órai verekedés után a nyugalmat katonaság helyreállitotta. A katonaság a laktanyákban azóta felytonos készenlétben tartatik.

Trebinje, márcz. 26. Tegnap este 6 óra tájban itt és Bilekben mintegy öt másodperczig tartó erős földrengést éreztek, nyugatról kelet irányában nyilvánuló hullámzással.

Konstantinápoly, márcz. 25. Novikov orosz nagykövet azt a kérést intézte a portához hogy engedje meg a Boszporuson való átmenést a „Nischni-Novgorod" gőzösnek, mely a hadi lobogó alatt katonai fedezettel büntetteseket szállit Sakhalin szigetére. A porta a párisi szerződésre hivatkozva vonakodik e kérésnek helyt adni, mig Novikov számos praecedens esetre támaszkodik. Döntő elhatározás még nem történt.

Konstantinápoly, márcz. 26. A porta megengedte a Nischni Novgorod gőzösnek a Boszporuson való átmenést, de hangsulyozta, hogy e kivételes engedély nem tekinthető praecedens esetnek.

Belgrád, márcz. 25. („Egyetértés" tudósitójának távirata.) A szófiai bolgár küldöttség Krilov hadügyér vezetése alatt megérkezett s a „Grand hotelba" szállott. A király ma délelőtt tizenkettedfél órakor fogadta a küldötséget a legnagyobb ünnepélyességgel. Krilov átadta ő felségének ugy fejedelme, mint a nép meleg üdvözletét azzal a biztositással együtt, hogy Bolgáriában a legnagyobb rokonszenvet keltett a proklamáczió. A király szives köszönete mellett a szerb nép s az ő barátságos érzelmeiről biztositá a küldöttséget. Délután az idevaló minisztereket látogatja meg a küldöttség. Holnap a helybeli tisztikar nagy bankettet rendez tiszteletére a tiszti kaszinóban. Csinos egyenruhájuk által a nagy feltünést keltenek a küldöttség tagjai. A Riszticspártiak pénzt gyüjtenek városszerte a krivosjiaiak számára s a lakosság bőven adakozik. A multkori tánczvigalmat, melyet szintén a felkelők javára akartak rendezni, Pirocsanácz tiltotta be, mert Markovics Milán ügyvéd az osztrák-magyar monarchia követének, Khevenhüller grófnak meghivásával nagy tapintatlanságot követett el s e hibát jóvá akarták tenni. A Risztics-pártiak két részből állanak. Az egyik rész teljesen hive volt miniszterelnöknek, mig a másik csak belpolitikáját helyesli.

Belgrád, márcz. 25. Krilov hadügyér a bolgár küldöttséggel ma ide megérkezett, hogy a kiralynak a bolgár fejedelem üdvkivánatait adja át. A király ma fogadja a küldöttséget, mely a diszebédre is meghivást kapott.

Belgrád, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A bolgár küldöttség tiszteletére rendezett tegnapi udvari lakoma délután 5 órakor kezdődött. Esti 10 órakor vette kezdetét a tánczestély, melyről a király és királyné csak éjfél utáni két órakor vonultak vissza. A vendégek igen jól mulattak. Csak reggeli 8 órakor tértek lakásukra. A délelőtti órákban Krilov udvari fogaton látogatta meg a helyben állomásozó katonaságot Nikolics hadügyér és egy alezredes kiséretében. A látottak nem elégithették ki, mert a gyalogságot kicsiny és gyöngéknek tartja, de a fegyverekről elismerőleg nyilatkozott. A laktanyák sem elégithették ki, mert 20 év óta alig épitettek valami ujat; lovak pedig kritikan aluliak, a tüzérség jobb karban van, ellenben pionir pedig nagyon kevés. Krilov szeretetreméltó öreg ur, a ki orosztábornok s a bolgár szolgálatban való maradásról hallani sem akar; erősen czáfolja azt az ellenszenvet, vagy ellenszegés szándékokat, melyeket Oroszországnak tulajdonitanak az Osztrák-Magyar monarchiával szemben. Kiséretében van egy igen müvelt előkelő férfi, a fejedelem adjutánsa és egy másik ordonáncztiszt a bolgár hadseregből. Mindkét férfi ma az orosz követségnél lesz nagy lakomán. A szerb pénzügyi osztály albizottsága az arany tárgyak megbélyegzésére vonatkozó törvényjavaslat fölött dolgozik. A választásokra erősen korteskednek országszerte. A radikalisak nem értenek teljesen egyet. Ez nagyon gyöngiteni fogja őket. Szerbiában 750—800 tanitó van ezek jobbára radikalisak, de a kormány nem tehet elenük semmit, mert nem pótolhatná őket.

Bukarest, márcz. 25. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A dunai bizottság április 24 ike előtt nem ül össze. Van rá remény, hogy a hatalmak elfogadják Barrére javaslatát.

Héttőtöl kezdve éjjel-nappal ülést tart a szenátus.

Bukarest, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A román főváros lakossága nagy lelkesedéssel ünnepelte meg ma első évfordulót annak az emlékezetes napnak, melyen Romániát királysággá proklamálták. A házak föl vannak lobogózva s kora reggel óta szünet nélkül dörögnek az ágyuk és mozsarak. A templomokban Te Deumot tartanak. A nép lelkesedése leirhatatlan. Estére több nyilvános helyen lakomát rendeznek.

Bukarest, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Hoyos gróf, az osztrák-magyar monarchia volt követe, holnap ide érkezik, hogy ügyeit rendbe szedje és visszahivó levelét átadja a királynak.

Newyork, márcz. 25. Longfello vhashártyalobban meghalt.

Newyork, márcz. 26. Haitiből márcz. 12 ke alatt jelentik, hogy a himlő nagy mérvben uralkodik a szigeten. Port-au-Princeban több mint 4400 ember esett áldozatul a járványnak.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A képviselőháznak holnap a következő kormányjavaslatot terjesztik elő. A kormány felhatalmaztatik az osztraui államvasut elágazását Herpelje től Triesztig, mint rendes vágányu helyi érdekü vasut 3.340.000 frt előirányzott maximalis összes költséget — kiépiteni. Az épitést 1883-ban kell megkezdeni, s 3 év alatt kiépiteni. A Rudolf-vasutnak Trieszttel való önálló összeköttetésére a technikai előmunkálatokhoz, főleg pedig az előbb emlitett elágazás részletterveinek kidolgozásához a kormánynak 1882-re 40 ezer frtnyi hitelt engedélyeznek. Az engedélyezett hitelhez egyelőre a pénztári készletek veendők igénybe, amennyiben azonban ez nem volna elégséges, a hiány függő adósság által fedezendő s annak idején a kérdéses vasut épifésére foganatositandó végleges hiteloperacziók által megtéritendő. A most következő czikk e törvény engedélyezett vasutvonal bélyeg és illeték mentességére vonatkozik. E vasuttal az állam saját maga épiti s az üzemforgalmat magánosokra vagy társaságokra átruházását csakis egy erre vonatkozó törvénynyel engedhetik meg. Az indokolásban arra utalnak, hogy a kormány törekedett Trieszt forgalmának élénkitésére a szükséges tarifa és szállitási kedvezményeket a déli vasuttól megfelelő egyesség által kieszközölni.

Belgrád, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Tegnap délután 5 órakor tartott minisztertanácsban a kormány egyhangulag elfogadta Mijátovics pénzügyminiszternek a vasutépitési ügyben a párisi Comptoir d'escomptéval kötött szerződését. Comptoir d'escompte a veszteség felét elvállalta, a másik felét Szerbia a lefoglalt masszából meg fogja nyerni. Mijátovics állása megszilárdult, de Bontoux Szerbiában végleg megbukott.

Bécs, márcz. 26. (Bud. Corr.) Az osztrák-magyar bank állása márczius 23-áról: bankjegyforgalom 320,050 000 frt (— 5,850.000 frt), ezüst 114,623.000 frt (— 1,238.000 frt), arany 64,580.000 frt (— 1,531.000 frt), devisek 14,961.000 forint (+ 1,453.000 frt), tárcza 109,751.000 frt (— 2,858.000 frt), lombardüzlet 19,134.000 forint (—275.000 frt), jelzálogkölcsönök 93,342.000 forint (— 122.000 frt), záloglevél-forgalom 81,443 frt (+856.000 forint.)

Brüsszel, márcz. 25. A nemzeti bank 4%-ra szállitotta le a leszámitolási kamatot.

—

Bécs, márcz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Értéktőzsde: Már az előforgalom alatt nagyon kedvező hangulat uralkodott, mely a nagyon barátságos magatartásban induló vasárnapi tőzsdén még inkább megszilárdult, mert külföldről magas árfolyamokat jeleztek. A két hitelrészvény élénken és minden ingadozás nélkül emelkedő árfolyamokon köttetett; egyéb bankok és vasuti értékek nagyon szilárdak voltak, főleg galicziai. Járadékok és sorsjegyek tartvák.

12 órakor zárulnak: Osztr. hitelrészvény 315 80, magyar hitelbank 311.25. angol-osztr. bank 124 50, unióbank 112.30, bankegyesület 115.25, tramway 209, osztrák államvasut 305.75, Károly-Lajos vasut 299.50, déli vasut 140.50, északnyugati vasut 207.50, elbavölgyi vasut 217.50, huszfrankos arany 9.53 1/2, birodalmi márka 58.75, májusi járadék 74.95, osztrák 5%-os papirjáradék 90.30, magyar papirjáradék 86.75, osztrák aranyjáradék 93, magyar 4%-os aranyjáradék 87 12 1/2, osztrák ezüstjáradék 75.80, bécsi községi sorsjegy 124.75, magyar nyeremény-kölcsön 117.25, tiszai sorsjegy 109.25, török 23.25, alpesi bányatársaság 72, osztrák földhitelintézet 233.50, Drasche-féle téglagyár 90, Gizella-vasut 177.25, alföldi vasut 164.25, dux bodenbachi vasut 310.—.

Bécs, márczius 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Gabonatőzsde: A tegnapi és mai magánforgalomban a nagy üzletcsend daczára változatlanul fenntartvák magukat a buzahatáridők. Buza tavaszra 12.30, május—juniusra 12.38 frton köttetett, marad igy mindkettő pénz. A többi határidőkben nem jött üzlet létre s névleg változatlanul maradtak. 2500 mmázsa 77 k. és 600 mm. 73 k. szentesi buza adatott el átlag 12.85 frton 3 hóra Győrött.

Frankfurt, márcz. 25. (Esti zárlat.) Papirjár. —.—. Osztrák aranyjáradék —.—, Osztrák hitelrészvény 275.62. Osztrák államvasutrészvény —.—. Déli vasutrészvény 118.62 Magyar galicziai vasut —. . Váltóárf. Bécsre —.—. 5% osztrák papirjáradék —.—, Ezüstjárad. —.—. 6% magyar aranyjáradék —.—. Osztrák bankrészvény —.—. Galicziai 254.—. Erzsébet nyugati vasut —.—. Tiszavölgyi vasut elsőbbs. —. . Magyar papirjár. —.—. 4 1/2% földhitelzáloglevél —.—. Szilárd.

Berlin, márcz. 25. (Utótőzsde.) Osztrák papirjáradék 63 40, Ezüst járadék 64 25, Magy. 4%-os aranyjáradék 74.10, Magyar államkötvény —.—. Osztrák hitelrészvény 552.—. Osztrák államvasut 522.—, Károly-Lajos vasut 127.10, Román vasuti részvény 62 20, Orosz bankjegyek 204.20. Osztr. 5%-os papirjáradék —. , Magy. 6%-os aranyjáradék 101.—, Magyar papirjáradék —.—, 5%-os keleti vasuti kötv. —.—, Magyar hitelbank —.—, Déli vasut 240.— Kassa-oderbergi vasut 59.90, Váltó Bécsre 169 10 Szilárd.

Kereskedelem és tőzsde.

Pénzügyi és bankhir. „A magyar jelzálog-hitelbank igazgatósága mai napon tartott ülésében 23 félnek 337,109 frtnyi kölcsönöket engedélyezett, mely összegből házakra 110,500 forint, földbirtokra 226,600 forint esik.

Közgyülések.

— A magyar földhitelintezet ma délelőtt 11 órakor tartotta meg évi közgyülését gróf Lónyay Menyhért elnöklete alatt.

Elnök az ülés kezdetén bejelenti, hogy negyven tag jelent meg nyolczvanhét szavazattal s igy a gyülés határozatképes. Inditványozza, hogy a jegyzőkönyv kitelesitésére jegyzőkül tokai Nagy Lajos és Szögyény Emil, a mai ülés jegyzőkönyvének vezetésére pedig dr. Csengery Lóránt jelöltessék ki. Elfogadtatik. — Ezután elnök az igazgatóság jelentését olvasta fel, mely szerint az 1881-ik év folyamában az intézethez 725 jelzálogos kölcsönkérvény 10.585,200 frt kölcsönért érkezett be. Megszavaztatott 570 kölcsön 8.779,300 frt értékkel, papirértékre szóló záloglevelekben. Megtagadtatott és visszalépés által megunt 157 folyamodvány 2.409,275 frt erejéig. Tényleg folyóvá tétetett papirértékben 516 kölcsönvevőnek 12 524,700 frt.

Az intézet keltezésétől 1881-ik év végeig engedélyezett kölcsönök összege, nem tekintve az eddig történt törlesztésekre, papirértékre szóló kölcsönökben 95.367,800 frtot tesz, mely 8353 adós fél között oszlott meg, érczértékre szóló kölcsönökben pedig 87 félnek 12.033,880 forint adatott ki. A papirértékü záloglevelekben kiadott kölcsönök összes száma 8111, ebből pedig az 1000—2900 frtot meg nem haladó kölcsönök száma 4403 at tesz. Az összes kölcsönök fedezetére egyetemleges jótállási kötelezettséggel 240.178,584 forint értékü földbirtok és mellékjelzálogként 41.227,655 frt 70 kr. értékü épületek, együtt tehát 281.406,239 frt 70 kr. érték köttetett le. E lekötött földbirtok terjedelme 4·331,639 2/6 holdat, vagyis 320 négyszögmérföldet tesz. A mult évi deczember 31-én tényleg fennállt kölcsönök összege a törlesztések levonásával 70.751,465 frt 43 kr tesz, melynek fedezetére a 39.049,082 frt 5 krt tevő mellékértékekkel együtt 259.994,819 frt 41 kr értékü jelzálog van lekötve.

A forgalomban levő érczpénzértékü záloglevelek összege az év végén 8.073,240 frtot tett a papirértékü záloglevélforgalom pedig 61.931,200 frtot. beszámitva az 1 359,720 frtnyi érczértékü és 2.985,300 frtnyi papirértékü már kisorsolt zálogleveleket is, melyek az év végéig beváltás végett a pénztárnál be nem mutattak. Összes forgalom tehát 74 milió 349·460 frt.

A beperlés alatt álló részlethátralékok összege a mult év végén, 70 millió frtot meghaladó jelzálogi követelések után összesen 492,886 frt 56 krra rugott. A rendkivüli teljes és részletes törlesztések összege 310 adós részéről 6.499,222 frt 98 krt tett, a minek legnagyobb része azonban az intézet tagjai által az intézetnél fölvett uj kibocsátásu kölcsönök által konverzió utján eszközöltetett.

A kölcsönért az intézethez folyamodók igényei az egész éven át, valamint már az előbbi évben is, mindenkor fennakadás nélkül és teljesen kielégittettek. A kért kölcsönök összege erejéig kibocsátott 4 1/2%-os záloglevelek a bécsi „Unionbank" és a frankfurti „Deutsche Effecten- und Wechselbank" azon egyezmény értelmében, melyről a mult évi jelentés már megemlékezik, ez év folytán is mindenkor a várakozásnak megfelelő készséggel, meghatározott árban, vették át további eladás eszközlése végett.

Áttérve az üzleteredményi számlára, a jelentés először is sajnálattal emlékezik meg azon veszteségről, mely az intézetre háramlott két oly kölcsönügyletből, a melyek hamisitott közokiratok alapján adattak ki. E büntény nek hire, csakhamar annak kiderítése után nyilvánosságra jutván, hosszabb időn át közbeszéd és hirlapi taglalások tárgya volt, szükségtelen tehát, hogy elkövetésének és a folyamatban levő vizsgálatnak egyes részleti jelenleg előadassanak. A tettesek kideritése eddig, fájdalom nem sikerült, daczára annak, hogy nemcsak a hamisitványokhoz használt több rendbeli hivatalos irományminta, törvényszéki, telekkönyvi, adóhivatali, közjegyzői és községi pecsétek lenyomatai, s többféle kézirat és levelezés állottak rendelkezésre, hanem a tett végrehajtójának személyleirása is számos tanu vallomásaiból megállapittatott, és a vizsgálatok során az illetékes törvényszéknek az intézet által fölkért igazságügyminiszter, a kir. főügyész és az országos rendőrség főnöke is készséggel nyujtottak támogatást, s az utóbbinak közremüködésével a nyomozás Ausztria-Magyarország határain kivül is folyamatba tétetett. E két eset fölmerülte után a felügyelő bizottsággal együttesen az intézet összes kölcsönügyei fölött azonnal tüzetes fölülvizsgálat tartatván, a felügyelő bizottság teljes megnyugvást szerzett az iránt, hogy az intézetnél több ily eset elő nem fordul. Mihelyt pedig a hamisitások ténye meg volt álapitva, az ezek alapján forgalomba bocsátott záloglevelek szabályszerü eljárás utján a forgalomból visszavonattak s a vizsgálatok végeredményét be nem várva, azok egész összege az idei üzleteredményből teljesen kiegyenlittetett.

Ennek levonása után az üzleteredményi számla egyenlege az év végén 419,739 frt 72 kr tiszta nyereményt tüntet föl, mely egész öszszegében a tartalékalaphoz csatoltatott, s ezzel együtt az intézetnek alapittatása ideje óta tartalékba helyezett saját szerzemény 5 millió 123,533 frt 91 krra megy; mihez még megjegyzendő, hogy a mérleg aktiv tételeinek fölállitásánál a korábbi gyakorlatnak megfelelő óvatossággal járván el, a tartalékalap értékpapirjai azon deczember 31-iki árfolyama szerinti valódi értéköknél 358,975 frt 5 krral kisebb összegben, az intézet háza s a fölszerelések pedig azok becsértékénél tetemesen kisebb értékkel állittattak a mérlegbe.

Felolvastatván a felügyelő bizottság jelentése, a fölmentvények megadattak.

Somssich Pál felügyelő bizottsági tag előadja, hogy a jelentésben körülirt csalás tetteseinek felfedezésére minden törvényes lépés megtétetett s kijelenti, hogy ha a kutatás mégis sikertelen maradna, ugy az ezen esettel összeköttetésbe hozható intézeti tényezők fognak felelősségre vonatni.

Rudnyánszky Ferencz tekintettel arra, hogy a részvényeseknek a jelentés és mérleg tanulmányozása czéljából már a közgyülés előtt alkalmat kell szolgáltatni arra, hogy ezekbe betekinthessenek, kéri a közgyülést e részben czélravezető intézkedés megállapitására.

Gr. Lónyay Menyhért elnök inditványozta, hogy e czélból a jelentés és mérleg a jövőben a meghivókkal együtt küldessék szét. Elfogadtatik.

Más tárgy nem levén, az ülés véget ér.

— A magyar jelzálog-hitelbank ma délelőtt tartotta évi rendes közgyülését Széll Kálmán elnöklete alatt. Elnök a gyülés határozatképességének megállapitása végett konstatálta, hogy teljesen befizetett részvényt letettek: Budapesten 360-at, ideiglenesen befizetettet: Budapesten 750-et, Bécsben 2460 at, Párisban 34221-et, vagyis összesen, teljesen befizetett részvény letétetett 360, ideiglenesen befizetett 37,615 db. 1915 szavazattal. A mai gyülésen képviselve volt teljesen befizetett részvény 333, ideiglenesen befizetett 28,650 db. 1464 szavazattal. A felolvasott és nyomtatásban is kiosztott igazgatósági jelentésben az igazgatóság mindenekelőtt kiemeli ama határozatot, mely az 1881. évi febr. 20-án tartott rendkivüli közgyülés által az intézeti tőke felemelése tárgyában hozatott, teljesen végrehajtotta, ugy hogy az intézet ma, aranyban 10.300,000 frtnyi tényleg befizetett tőkével rendelkezik.

Áttérve az üzletkörre, konstatálja, hogy az intézet összes, kivált pedig fő üzletágai e lefolyt évben oly lendületet vettek, a mely megfelel azon várakozásnak, mely a befizetett alaptőkének tetemes összeg erejéig elhatározott felemeléséhez füződött. Ugyanis: Az 1881-ben megszavazott kölcsönök összege tesz 9.700,050 frtot. A lefolyt évben tényleg folyóvá tétetett: 16.370.836 frt, becsértékü földbirtokra 5 464 800 frt. 932,486 frt becsértékü bérházakra 389,200 frt, 17.303,322 frt becsértékü ingatlanokra 5.854,000 frt. Függőben maradt és részben folyósitás alatt áll 3.846,050 frt A bank fennállása óta 1881. évi deczember 31-ig folyóvá tett kölcsönök összege: 9.628,600 frt, az ezek alapján ugyanaddig kibocsátott záloglevelek összege 9.628,600 frt. Ezekből kisorsoltatott és visszafizettetett 2.302,800 frt, tehát forgalomban maradt 1881. évi deczember 31-én 7.325,800 frt. Az 1881. évi deczember 31-én érvényben levő kölcsönök eredeti összege: 19.515.401 frt becsértékü 283,771 magyar holdra 6.696,250 frt vagyis ennek 34.31%-át 2.132,546 frt becsértékü 120 bérházra 923,950 frt vagyis ennek 43 32%-át 21.647,947 frt összes becsértékü ingatlanra 7.620,200 forint vagyis ennek 35,02%-át teszi. Az eddigi törlesztések által 1881. deczember 31-ig 7.188,850 frt 99 krral apadt jelzálogos követelések a fedezetül lekötött jelzálogok 21.647,947 forintnyi összes becsértékének mintegy 33.21%-át képezik. A jelzálogul lekötött 283 771 m. holdnak holdonkénti átlagos becsértéke 68 frt 77 kr és átlag 23 frt 60 kr kölcsönnel van terhelve. Ezenkivül jelenleg több nagyfontosságu és nagyobb terjedelmü jelzálog-hitelmüvelet egész sora áll előzetes tárgyalás alatt, minek következtében remélni lehet, hogy az intézeti jelzálog-kölcsönüzlet folyton növekvő fejlődést nyer.

Az intézet zálogleveleinek eladása a mult évben kielégitően folyt le. A községi kölcsönügy, sajátságos természeténél fogva még nem vehetett oly kiterjedést, mint azt az intézet kivánatosnak tartja. Az e czimen bejelentett kölcsön-szükségletek a 10 millió frtot meghaladják és ezek egy része iránt a tárgyalások sikert igérő folyamatban vannak. A mult évben tényleg valósitott községi kölcsönök csak mintegy 650,000 frtot tesznek.

Az intézet főüzletágai a jelzálog- és községi kölcsönüzlet mellett a lombard előlegüzlettel és váltóleszámitolással is annyiban foglalkozott, a mennyiben a folyó hypothecaris üzletben a rendelkezésre álló pénzek oly módon való gyümölcsöztető elhelyezéséről és hasznositásáról gondoskodott, hogy tőkéi biztosan és mégis ugy legyenek elhelyezve, hogy ezek felett bármikor rendelkezhessen. Az összes üzletágak 1881. évi együttes forgalma 269 millió forintra rugott. E forgalom főtételeit képezte: a) a bel- és külföldi üzletbarátokkal való összeköttetés 93.272,573 frt 10 kr, b) bel- és külföldi váltók együttlege 8.467,228 frt 67 kr. c) lombard előleg üzlet 13.563,700 frt 68 kr, d) záloglevelek és értékpapirok forgalma 23.246,317 frt 77 kr erejéig. Veszteséget az intézet üzletágainak egyikében sem szenvedett.

Tőkéinek gyümölcsöző elhelyezése végett

azok egy részét elsőbbségi- és járadék-kötvények, továbbá záloglevelekbe fektette. A mérleg csakis azt a nyereséget tartalmazza, a mely a tőke befektetésen szerzett és a lefolyt év folyamán tényleg eladott értékpapirok és pedig 6% aranyjáradék után eredt; mig azon értékpapirok (ideértve a zálogleveleket is) m[...] az 1881. deczember végén tul a tárczában maradtak, vételárukon számíttattak el, jollehet az 1881. deczember 31-dikén jegyzett tőzsdei árfolyam szerint azok mintegy 80 000 frtot meghaladó nagyobb értéket képviseltek. Állandóbb tőke-elhelyezés czéljából továbbá a Budapest fővárosban, váczi utcza 22. sz. a. fekvő házat vásárolt meg ez intézet jutányosan. A kényszer-vétel utján az intézet tulajdonába jutott ingatlanok számlája, mely az 1880. év végén 112,948 frt 69 krnyi terheltetést mutatott, az 1881. év végén 89,522 frt 96 krra csökkent, miután a lefolyt 1881. évben lehetővé vált egy fekvőségen némi nyereség mellett tuladni.

A kölcsön-részletek a mult évben is kielégitő mértékben folytak be és az év végén az összes hátralék csak 31,126 frt 33 krt tett.

Az 1881. évben elért tiszta nyereség 707,289 frt 23 kr, melyből az alapszabályok 55. § a értelmében levonván 5% kamatot, 10.300,000 frt aranyban befizetett alaptőke után — 515,000 frt aranyban — 1 287 500 frank 47 frt 50 krjával számitva 611,562 frt 50 kr, marad 95,726 frt 73 kr, melyből levonandó: 5%a tartalékalap javára 4,786 frt 33 kr. 10% jutalék az igazgatóság részére 9,572 frt 67 kr, összesen 14,359 frt, marad 81 367 frt 73 kr. Ebből lehajlitandó lenne még 1/2% aranyban 10.300 000 frt után 51,500 frt aranyban = 128 750 frank 47 frt 50 krjával számitva 61,156 frt 25 kr, marad 20,211 frt 81 kr.

A fent részletezett felosztás alapján inditványozza az igazgatóság, hogy: a) a forgalomban levő 3000 db teljesen befizetett részvény után egyenként **27** és fél franknyi, a 97,000 db 50 százalékával befizetett ideiglenes részvényjegy után **13** háromnegyed franknyi osztalék a f. é. julius 1-én esedékes I. számu szelvény beszolgáltatása ellenében és pedig már f. é. april 1-től kezdve kifizettessék; b) a fennmaradó 20.211 frt 48 kr. pedig, a folyó 1882. évi nyereség- és veszteség-számlára átvitessék.

A részvények eladására alakult szindikatus az intézetnek 103,082 frt 76 krnyi összeget engedett át az ujjászervezés összes költségei, a részvények utáni bélyegdij stb. stb. fedezésére. Ezen összeg a fent kitett kiadásokat nem csak teljesen födözte, hanem még 4.608 frt 95 krnyi részösszeg is fennmaradt, melynek a folyó 1882. évi ui számlán, közvetlenül a tartalékalaphoz leendő csatolását javasolja az igazgatóság.

Az igazgatóság megelégedéssel konstatálja, hogy a tartalék-alap külön javadalmaztatott és mindamellett, hogy ezen fölül még az által is, hogy az értékpapir-készlet lehető alacsony árfolyam mellett vétetett fel a mérlegbe, jelentékeny tartalékra tett szert, részvényenkint mégis osztalékot nyujt az intézet, mely 5 1/5%-nak felel meg aranyban.

Ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottság jelentése olvastatott fel, melynek meghallgatása után a közgyülés a tett javaslatokhoz hozzájárulván, a felmentvényeket megadta.

Elnök Széll Kálmán jelenté, hogy az alaptőke felemelése következtében az alapszabályok némely szakaszait módositani kell.

A közgyülés dr. Németh Pál inditványára a módositásokat egyhangulag elhatározta, s fölhatalmazta az igazgatóságot, hogy a kereskedelmi és váltótörvényszéknél a szükséges jóváhagyást kieszközölje s a keresk. és váltótörvényszék által esetleg kivánt ujabb módositásokat külön közgyülés nélkül megtehesse.

Végül a felügyelő bizottság megválasztása következett. Megválasztattak ismét a felügy. bizottság eddigi tagjai u. m: Berchtold László gróf, Beniczky Ferencz, Ernuszt Sándor, Kovách László, Kubinyi Árpád, Schön Vilmos. Több tárgy nem lévén, a gyülés véget ért.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabnatőzsde — márcz. 25.

— Ünnepi forgalom. —

A buzaüzlet tegnap és ma valamivel csendesebb irányt követett. A kinálat tegnap korlátolt, ma elegendő dus volt, malmok ennek ellenében tartózkodó magatartást tanusitottak, remélvén ez által, az eladó felektől engedményeket kieszközölhetni, mely remény azonban eredménytelen maradt, mindamellett a forgalom tegnap és ma körülbelül 15,000 mmázsára rugott, mely tökéletesen változatlan árakon adatott el. Más gabnanemüek csekély forgalom mellett ugy irányban, mint árakban tökéletesen változatlanok.

Eladatott tegnap:

Buza: Zentai 3000 mm. 74 k. 12.52 1/2, 3 hóra.

Eszakmagyarországi 2500 mm. 73 k. 12 30, 3 hóra.

Mai eladások:

Buza: Tiszavidéki 2300 mm. 78.5 k. 13.—, 100 mm. 76 k. és 100 mm. 76.4 k. 12.80, 100 mm. 75·8 k. 12.25 rozsos, 300 mm. 75 6 k. 12.65, 600 mm. 75·5 k. 12.60, 200 mm. 75·5 k. 12.50 sárga, 400 mm. 75 k. 12.65, 100 mm 75 k. 12 65, mind három hóra.

Pestvidéki 600 mm. 77.7 k. 12 60 frt, 100 mm. 75·5 k. és 100 mm. 75 k. 12.50, 500 mm. 75.5 k. 12 50, 500 mm. 75 k. 12.60, 100 mm. 74 k. 12 20, 200 mm. 74 k. 12.20, 100 mm. 73 k. 12 20, 100 mm. 73 k. 12.02 1/2 sárga, mindkettő három hóra.

Fehérmegyei 500 mm. 75 k. 12 50, 72 mm. 12.05, három hóra.

Felsőtiszavidéki 300 mm. 77.2 k. 12.50 frt, 200 mm 74 k. 11.92 1/2, mind három hóra.

Eszakmagyarországi 400 mm. 77.7 k. 12.35, 100 mm. 77.5 k. 12.25, 100 mm. 75.5 k. 12.07 1/2, 100 mm. 75.5 k. 12.30, 100 mm. 74.2 11.85 pótlékos, mind három hóra.

Oláhországi 200 mm. 69 6 k. 10 90 frt, 100 mm. 71 k. 10.90, 100 mm. 69 k. 10.50. mind három hóra.

Árpa 300 mm. 8.30 frt, 100 mm. 7.80 frt, 200 mm. 7.65, mindkettő készpénzfizetéssel.

Határidőüzlet élénktelen és lanyhaságra hajló irányu volt, a vevők a mult északon beállt esőtől igen jó eredményt várnak, minélfogva igen tartózkodók voltak és és igy csakis egy kötés jött létre és pedig:

Szokványbuza őszre 2500 mm. 10.66 frt.

Déli 12 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	11.90—11.95—	frt.
őszre	10.65—10 68—	„
B.-tengeri május—juniusra	7.17— 7.20—	„
Oláh tengeri május—juniusra	7.12— 7.15—	„
Szokványzab tavaszra	7.85— 7.90—	„
Szokványzab őszre	6.57— 6 62—	„
Káposztarepcze aug.—szept.-re	13.— -13 25	„

Értéktőzsde.

— Ünnepi forgalom. — márcz. 25.

Kedvező párisi és frankfurti jelentések benyomása alatt az ünnepi forgalom kezdetén igen barátságos hangulat uralkodott, később azonban gyöngébb bécsi megnyitási árfolyamokra elgyöngült az irány. A forgalom jelentéktelen volt és csak osztrák hitelrészvényekra szoritkozott, melyek 315 ön indulván, emelkedtek 315.25-ig, de később ismét estek 314.30-ra.

12 óra 30 perczkor zárulnak: osztrák hitelrészvények 314.30—314.40.

— Vasárnapi forgalom. — márcz. 26.

Az előző ünnepek következtében külföldről nem érkeztek jelentések, mind a mellett a mai vasárnapi forgalom szilárd volt s kivételesen osztrák hitelrészvényekre szoritkozott, melyek 315 25-től 314.80 ig köttettek. Magyar papirjáradék 86.80-on kinálva, de sem ezekben sem magyar 4%-os aranyjáradékban nem történt kötés. Magyar hitelbank 310.50-en köttetett.

12 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 315.25—315.50.

Napirend márczius 27-én.

Naptár: Hétfő. R. kath.: Ruppert püspök. Prot.: Ruppert. Görög-orosz: (márcz. 15.) Agáp és társai vértanuk. Zsidó: (nizam 7.) Nap kel 5 ó. 51 p, nyug 6 ó. 19 p. Hold kel 11 ó. 25 p. d. e, nyug. 2 ó. 3 p. reggel.

A magy. tud. akadémia összes ülése d. u. 5 órakor. Galgóczy Károly, Beöthy Zsolt.

A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság ülése d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében.

Az orsz. könyvészeti kiállitás az akadémia palotájában d. e. 9—d. u. 5-ig.

Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10 12 és d. u. 2-4-ig.

Akadémiai könyvtár d. e. 9—12-ig.

Egyetemi könyvtár d. e. 9—12-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1-ig.

Muzeumban term. rajz és népismetár d. e. 9—1 ig.

Horváth-féle „A föld körül" czimü nagy mozgó diorama a sugáruton.

Állatkert nyitva egész nap.

Elhaltak névsora Budapesten 1881. márczius 24-én.

Reischlosz István 31 éves napszámos III. kerület szőlőkert-utcza 8. tüdővizenyő. — Máté Mária 15 éves, hajadon, utról. kimerülés. — Márkus Iván 57 éves mérnök VIII. kerület bodzafa-utcza 11. veselob. — Sántay János 77 éves háztulajdonos VIII. kerület József-utcza 47. agyhüdés. — Ginelli Ottó 63 éves magánzó VIII. kerület Hunyadi-utcza 25. mellviskór. — Szeidler Vilmos 42 éves szipész VIII. kerület ujvásár-tér 2. kötszövetlob. — Lázár Zoltán 30 éves asztalos IX. kerület gyep-utcza 9. tüdővész. — Placsek Ludmilla 55 éves napszamos neje VI. kerület Dávid utcza 7. tüdőlégdag. — Fehér József 41 éves rendőr VIII. kerület kis-stáczió-utcza 3. husdag. — Hollósi Róza 1 és fél éves munkás leánya 1. kerület iv.-utcza 14. tüdőlob. — Fraus Anna 7 éves lakatos leánya III. kerület szt.-endrei-utcza 10. roncsoló toroklob. — Szakács Gizella 3 éves vasöntő leánya VII. kerület a.-erdősor 18. tüdővész. — Sammer Steinhübl Janka 77 éves özvegy VII. kerület szegényház bélhurut. — Schmelczer Szidónia 2 éves ügynök leánya VII. kerület király-utcza 59. bélhurut. — Schverner Adél 2 és fél éves vasöntő leánya V kerület k.-váczi-ut 54. hökhurut. — Szecskár Mihály 54 é. magánzó VI. k. Vörösmarty-u. 61. tüdőlob.

Márczius 25.

Winterstein Ábrahám 79 éves bizsaló VIII. kerület Lutter utcza 2. végelgyengülés. — Schneller Pál 28 éves bérkocsis VIII. kerület gólya utcza 32. tüdővész. — Redl Ferencz 8 éves czipész fia VIII. kerület vig utcza 30. vörheny. — Vosner Géza 20 éves asztalos VIII. kerület József utcza 101. gümő. — Szeleszky György 3 éves kalapos fia VIII. kerület Luiza utcza 19. torokgyik. — Nemes Gyula 29 éves kocsimester VIII. kerület Magdolna utcza 9. tüdővész. — Adler Lajos 11 éves tanuló VII. külső dob utcza 27. roncsoló toroklob. — Rugár Mária 65 éves napszámos neje VIII. kerület fecske utcza 39. hasi hagymáz. — Blau Karolin 2 éves szatócs leánya VIII. kerület vig utcza 20. tüdőlob. — Dufek Jozepha 51 éves gyármunkás neje VIII. kerület práter utcza 35. szervi elfajulás. — Márton Béla 32 éves szabó VI. kerület Desewffy utcza 13. tüdővész. — Szonkup Masek Mária 63 éves takács özvegye VII. kerület akáczfa utcza 27. tüdővész. — Raszl Mária 30 éves nyomdász neje VII. kerület szövetség utcza 32. hashártyalob. — Devaux Oszkár 3 é. szabó fia VII. k. szövetség utcza 30. roncsoló toroklob. — Strnát Venczel 43 é. zenész VII. k. akáczfa u. 30. tüdőlob. — Balassa István 33 éves hajós III. kerület lakása tudatlan, tüdőgümő. — Vrana Anna 38 éves cseléd III. kerület szőlőkert-utcza 12. szám vizkór. — Mikeb Irén 5 éves hivatalnok leánya IX. kerület malom-utcza 21. szám. mellhártyalob. — Halász Erzsébet 30 éves napszámos neje IX. kerület Knezics utcza 14 szám tüdővész. — Náry János 10 éves vállalkozó fia VI. kerület gyár utcza 41. szám roncsoló toroklob. — Hegyessy Mátyás 69 éves magánzó VI. kerület lövöldetér 8. szám szivtágulás. — Stauchich Piroska 1 éves igazgató leánya VI. kerület király-utcza 94. szám aszály. — Várady Elvira 2 és fél éves magánzó leánya V. kerület korona utcza 3. szám gümőkór. — Schirm Emilia 2 és fél éves kovács leánya V. kerület váczi-ut. 150. szám tüdőlob. Grantzer Ödön 35 éves főpinczér V. kerület Széchényi-utcza 12. sz. gümőkor. Zorn Kálmán 1 és fél éves szobafestő fia I. kerület gomba-utcza 33. gümőkór. — Irzl István 11 éves szőlős fia III. kerület kórház-utcza 13. gümőkór. — Kosztka Rudolf 33 éves kőmüves VI. kerület Vörösmarty-utcza 45. tüdővész. — Kadics Janka 25 éves vámhid főtiszt neje II. kerület iskola-utcza 37. tüdőgümő. — Kozelka József 1 éves napszámos fia IX. kerület tompa-utcza 11. horglob. — Pesch sz. Szalán Róza napszámos özvegye IX. kerület soroksári-utcza 35. vizkór. — Faidt Eufrozia 62 éves irgalmas főnöknő I kerület Gellérthegy-utcza 5 gümőkór. — Vanger Katalin 42 éves szolga neje I. kerület uri-utcza 33. tüdővész. — Csapka Hildegárd 16 éves polgár leánya I. kerület Verbőczi-utcza 9. hasihagymáz. — Kis Gusztáv 1 éves szolga fia I kerület Szt.-György-utcza 6. szivhüdés. — Kojasek Adolf 3 éves napszámos fia X kerület részvénytéglagyár himlő. — Rónai Jenő 10 éves tanuló VI. kerület Dávid-utcza 13. torokgyik. — Cigalszky Károly 35 é gépész VI. kerület nagymező-utcza 23. tüdővész. — Tatár Róza 4 éves munkás leánya VI kerület ó-utcza 4. kanyaró. — Geller Mihály 2 éves kárpitos fia VI. kerület lovag utcza 80. tüdőlob. Fantó Kornélia 6 éves könyvvivő leánya VII. kerület diófa-utcza 16. tüdőlob. — Vály Alajos 67 éves nyugalmazott tisztviselő VII. kerület kerepesi-ut 14. tüdővész — Huszer Izidor 1 éves ügynök fia VII. kerület dohány-utcza 28. tüdőlob — Izmendy Zsuzsánna 50 éves szolga neje VII. kerület dohány utcza 34 tüdőlob. — Zorn János 1 éves munkás fia VII. kerület akáczfa utcza 41. bélhurut. — Riess Ferencz 34 éves kertész VIII. kerület Damjanics-utcza 39. tüdővész. — Zabroszki Zsuzsi 22 éves hajadon VII. kerület rózsa-utcza 37. tüdővész. — Rettich Márton 45 éves kőmüves II. kerület kis Rókus-utcza 7. hüdés. — Krivaszer Mária 18 éves cseléd VII. kerület dob-utcza 1. himlő. — Trook Péter 48 éves napszámos VIII. kerület fecske-utcza 39. bordatörés. — Schwanda Antónia 30 éves varrónő VII. kerület rózsa utcza 7. veselob. — Knesera Oravicz Zsuzsánna 51 éves napszámos VII hársfa-utcza 8. tüdőlob. — Kekeisz Gottfried 54 éves czipész lakástalan tüdővész.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

NYILT-TÉR

Igérvények

Bécsi sorsjegyekre *huzás ápril hó 1-én* főnyeremény 200,000 frt ára 2 forint 50 és 50 kr bélyeg

magyar nyeremény kölcsön sorsjegyekre *huzás ápril hó 15-én* főnyeremény 100,000 frt ár 3 frt és 50 kr bélyeg

a pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete 3573
Budapest, Dorottya-utcza 1. szám.

Maison reconnue la plus digne de ce titre par la qualité et le bon marché réel de toutes ses marchandises.

AU **Bon Marché** Nouveautés.

Le système de vendre tout à petit bénéfice &entièrement de confiance est absolu dans les magasins du Bon Marché.

PARIS. Maison Aristide Boucicaut. PARIS.

Nous avons l'honneur d'informer les dames que notre catalogue illustré des nouveautés de la Saison vient de paraitre et qu'il sera envoyé **franco** à toutes les personnes qui en feront la demande.

Nous envoyons de même **franco** sur demande les échantillons de tous nos tissus nouveaux en **Soieries, Lainages, Tissus imprimés** etc. etc., ainsi que les albums de nos **Toilettes nouvelles, Modes et Coiffures, Robes, Costumes, Confections, Jupes, Jupons, costumes et vêtements pour fillettes et garçons, Chaussures pour dames** etc. etc.

Envoi franco de port pour l'Autriche-Hongrie jusqu'à la dernière station de chemin de fer ou de poste de toute commande atteignant une valeur de 25 francs, à l'exception des meubles et de la literie.

La Maison du BON MARCHÉ n'a de succursales ou de représentants ni à Paris, ni en Province, ni à l'Etranger, elle avertit sa Clientèle qu'elle n'a aucun rapport avec les marchands qui s'emparent de son titre pour établir une confusion. Le Bureau d'expedition établi à Cologne a pour seul objet d'opérer le passage en douane et de réexpedier rapidement les commandes. Toutes les lettres, demandes de renseignements ou d'échantillons, commandes de marchandises, réclamations etc. doivent être adressées à **Mme. Ve. Boucicaut & Cie. à Paris.** 3581

Szinházak és mulatságok.

NEMZETI SZINHÁZ.

Hétfő, márczius 27-én:
Harmadszor:

A KAVIAR.

Bohózat 3 felv., irta Csiky Gergely.
Személyek:

Barlanghy	Ujházi	Omor alorvos	Szigeti Imre
Porosskay	Vizvári	Petykó	Pintér
Czili, neje	Vizváriné	Zúghy ügyv.	Hetényi
Brigitta	Szathmáryné	Eduard	Sántha
Mártha	Györgyné	Péter	Gonda
Miranda	Lendvayné	Pi z ráng	Tarnoki G.
Mariska	Csillag T.	Róza	Palotay P.
Lilly	Molnárné	Vendéglős	Faludi
Osskár	Benedek	Szakácsné	Császárné
Masslagi	Földényi	Pinczér	Szirmai

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márcz. 28 án Wiltné assz. vendégjátékánál másodszor: „Szöktetés a szerájból." Dalmü 3 felv. — Ezzel: „Rococo." Ballet 1 felv.

NÉPSZINHÁZ.

Hétfő, márczius 27-én:

NAP és HOLD

Operette 3 felvonásban. Irták A. Vanloo és E. Leterrier. Fordították Evva Lajos és Fái J. Béla. Zenéjét szerzette Ch. Lecocq.

Személyek:

Picrates de Calabazas herczeg	Kassai	Blaz	apródok	Tóvári A.
		Cristofor		Vasváriné
Don Braseiro	Szabó B.	Galanos		SarkadiT.
Miguel	Kápolnai	Gil		Zárainé
Don Degonez	Tihanyi	Rosos		Szép H.
Manola	Palmai I.	Speranza	gallettek	Vasváriné
Beatrix	Vadnai V.	Inez		GalantaiM.
Sanchette	Csatai Zs.	Dolirer		Ágostoni B.
Cristoval	Hatvani	Marquitta		Laki E.
Anita (leányok)	Réti L.	Barbara		Béni I.
Papita (leányok)	Berkiné	Fiametta		Zárainé
Catana (leányok)	Vidorné	Mirabella		GalambosB.
Gonzales	Ujvári	Marianna		Várai M.
Pablo (apródok)	Vidorné	Pablo	diákok	Vidorné
Juan (apródok)	Réti L.	Antonio		Tornyai A.
Medina (apródok)	Berkiné	Juan		Réti Laura
Portos (apródok)	Galambos	Medina		Berkiné
Sancho (apródok)	Béni Irma	Pedro		Budai Adél
Rioz (apródok)	TornyaiA.	Paolo		Gyöngyösi
Esteban (apródok)	Gyöngyösi	Murilio		Sarkadi
Jaco (apródok)	GalantaiM.	Carlos		Molnár Irma

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márcz 28-án Blaha Lujza asszony mint vendég: „Viola-ibolya." Operette 3 felv.

IDŐJÁRÁS.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában. A depresszió (745—748) Magyarországból terjed ki a kontinens nagy részére (754—756); a nagy légnyomás (765) Spanyolországban van. Az idő kisebbedő hőmérséklettel többnyire borus, számos csapadékokkal.

Hazánkban. Többnyire északias és nyugatias, részben délies, helyenkint viharos szelek mellett a hőmérséklet keletet kivéve jóval alább szállt; a légnyomás nyugaton kissé nagyobb, keleten jóval kisebb lett. Az idő félbeszakitott derülések mellett többnyire borus, az ország minden részében esőkkel, helyenkint jelentékeny nagy mennyiségben, Késmárkon hóval. Magyar Óváron gyenge dér, Szolnokon zivatar volt. Az e hó 24-én előrejelzett boruló jellegü csapadékosabb idő változó jelleget öltve jövőre hüvösebb lesz kevesebb csapadékkal.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Keleten és délkeleten borus idő esőkkel; északnyugaton félbeszakitott derülések, éjjeli dér várható.

KING-FU

Sugár-ut 23. a liliputi-pár-termeben, azokkal egyetemleg minden látogatónak a világhirü

KING-FU

és annak titka, mely az egész világon sensatiót csinalt, **St. Germain** tanár ur által ingyen fog bemutattatni. Látható reggel 10 órától este 9-ig. Belépti dij: 1. hely **20** kr, II. hely **10** kr. Gyermekek és katonák a felét fizetik. 3359

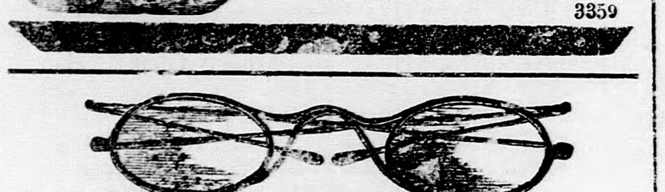

Szemüveget használók

különös figyelmébe ajánljuk dúsan felszerelt látszerraktárunkat melyben minden igényeknek megfelelő legjobb és pontos kivitelü **szemüvegek és orrcsiptetők**, kitünően köszörült üvegekkel vagy hegyijegeczekkel, védszemüvegek finom kagylóüvegekkel, igen tartós és csinos foglalványokban találhatók, vagy orvosi előirás szerint olcsón készittetnek.

Találhatók továbbá megvizsgált **hiteles orvosi hőmérők**, uj szerkezetü fürdő-, ablak- és szoba-hőmérők, legjobb kivitelü Aneroid-légsulymérők, disses és legujabb kiállitásu szinházi és tábori-látcsövek, 1/4 fokokra osztott hiteles tett szeszmérők stb. Látpróbákkal ellátott képes árjegyzékek kivánatra bérmentesen küldetnek.

CALDERONI és TÁRSA,
látszerészek, IV. ker., váczi-utcza 30. sz. Budapest
3368 Alapittatott 1819.

4805 szám
1882

Pályázati hirdetés.

Nyitramegye törvényhatósági bizottságának m. évi november 7-én folytatva tartott közgyülésében 226. b. gy. szám alatt hozott határozatával nyert felhatalmazás alapján pályázatot hirdetek „Nyitramegye monographiájára."

Azok, a kik a monographia megirására hajlandók, küldjék be ajánlatukat 1882. év május hó 30-ig.

Ajánlatukhoz mellékeljék pedig

a) a munka tervrajzát,

b) mutatványul a munkának egy kidolgozott fejezetét,

c) eddigi munkásságuk ismertetését,

d) a feltételeket, melyek mellett a megirásra vállalkoznak.

Nyitrán, 1882. évi márczius 10.

Kostyál Pál
Nyitramegye alispánja.

3593

Felhivás

hazánk t. gazdasági gépgyárosaihoz.

Minthogy gazdasági gépcsarnokomban, mely május elején nyilik meg és itt a fővárosban állandó kiállitást fog képezni, a hazai iparnak méltó helyet akarok biztositani, ezennel felkérem azon t. gépgyáros urakat, kik azt hiszik, hogy gyártmányaik a legjobb külföldi készitményekkel, ugy alkotásuk, valamint a felhasznált anyag minőségére nézve kiállják a versenyt, és áruk is megfelelő, szíveskedjenek gyártmányaikat nálam bemutatni.

Budapest, 1882. márczius 24.
3602

Tisztelettel
Tarnóczy Gusztáv.

500 db szőnyeget

a legujabb mintákban

szalon-, ebédlők- és hálószobákba valókat

minden nagyságban és minőségben
bámulatos olcsó árakon elárusitják

Löw Ignácz és társa

Budapest, Gizellatér 2. sz. a., váczi-utcza sarkán Mocsonyi-féle házban. 3500

Budapesti butor-ipartársulat

Budapesten, Erzsébettér 1. sz. és fürdő-utcza 9. sz.

ASZTALOS- ÉS KARPITOS-BUTOROK

tulajdon készitmény, legjobb anyagból. Elvünket, nagy fogyasztás mellett csekély nyereséggel megelégedni, feutartván, hogy ezáltal t. cz. vevőink száma nagyobbodjék s megbizható munkássainkat továbbra is foglalkoztathassuk, bátorkodunk ezennel csakis jól készitett butorokat ajánlani:

2 chiffon, politirozott diófából	33 forinttól	1 pamlag 2 szöllyeszék, 4 tabouret jute kelme	75 forinttól
2 ágy „ „	26 „	1 pamlag, 2 nagy, 4 kicsiny szöllyeszék, gobelin kelme	160 „
2 éji szekrény „ „	12 „	1 pamlag, 2 nagy, 4 kicsiny szöllyeszék, selyem kelme	130 „
1 mosdó „ „	11 „	1 pamlag, 2 nagy, 4 kicsiny szöllyeszék, faragott állványnyal, bársony kelme	180 „
1 felszolgáló szekrény (Credenz) rakványnyal politir. diófából	24 „	1 pamlag, 2 nagy, 4 kicsiny szöllyeszék, faragott állványnyal, atlass	180 „
1 kivonó asztal 12 személyre politir. diófából	15 „	1 pamlag, 2 nagy, 4 kicsiny szöllyeszék, faragott állványnyal, bouret kelme	130 „
1 Consol tükörrel politirozott diófából	30 „		
1 szalonasztal „ „	12 „		
1 iróasztal „ „	14 „		
1 Etagere „ „	5 „		
1 pamlag 6 székkel ripsz kelméből	45 „		

Legfinomabb butorok háló- és evőszoba berendezésére tölgy- vagy diófából, valamint boule (játékos szoba) butorok nagy választékban. — Képes árjegyzékek ingyen postabérmentesen küldetnek: — Vidéki megrendelések 10% előleg beküldése ellenében teljesittetnek. — Csomagolásért 4%. 3490

Arlejtési hirdetmény.

Szolnok város hatósága által épitendő egyemeletes városházának összes munkálataira az irásbeli ajánlati árlejtés 1882. évi ápril hó 3-án délelőtt 10 órakor a községházban fog megejtetni.

Terv, költségszámitás és feltételek a polgármesteri hivatalban f. hó 21-től kezdve megtekinthetők, hová a zárt ajánlatok is ápril hó 3-nak délelőtt 9 óráájig beterjesztendők lesznek.

Előirányzott épitési összeg maximuma százezer forint.

A városi központi pénztárnál előlegesen leteendő 5000 frt bánatpénzről szóló pénztári elismervény az ajánlathoz csatolandó.

Szolnok, 1882. márczius hó 17-én.

3569 **Scheftsik István,** polgármester.

Borz-utcza 2. sz I, em.
egy csinosan butorozott szoba
külön bejárattal, uri egyéniség számára kiadandó. 3601

TEA

tisztitott, pormentes és törmelék nélkül, valódi chinai fajta.

váczi-utcza 13. 2885

Küfferle József és társa.

Legfinomabb minőségü

Gummi

vagy

halhólyag óvszer

tuczatja 2—6 frtig
női különlegességek
ára 4 frt.

Politzer Móricz

sérvkötő készitő.

Mindenféle pragai bőrből készült keztyük legnagyobb raktára, nagyban s kicsiben.

BUDAPEST,
Deák-Ferencz-utcza.

Ugyanitt kapható a legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt. 50 kr. Megrendelések posta fordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek. 2298

A világ legolcsóbb regényei.

— ujak és kitvalón érdekesek, — nálunk kaphatók

Példaként idézzük a következő könyvcsoportozatot:

Legujabb regények 70% árleszállitással:

		Bolti ára:	Most:
1. „A titokteljes nő" (Raoottól) regény	2 köt	2 frt — kr	— frt 80 kr
2. „Egy rossz asszony" Badérétől s) „	1 köt.	1 f t 20 kr	— frt 50 kr
3. „Renée kisasszony" egybekötve) „	1 köt.		
4. „Montretout grófnő" Tissottól „	3 köt	2 frt 40 kr	1 frt 20 kr
5. „Az abbé" Jaimetől „	2 köt.	1 frt 60 kr	— frt 80 kr
6. „A gonosz fiu" Jaimetől „	2 köt.	1 frt 60 kr	— frt 80 kr
7. „Haggard Józsua leánya" Braddontól	3 köt.	3 frt — kr	1 frt 10 kr
8. „Lethrington Lord"	2 köt.	2 frt — kr	— frt 70 kr
9. „A szörnyeteg" Mortiertől	2 köt.	2 frt — kr	— frt 70 kr

Ezen 9 regény (18 kötet) együtt rendelve meg csak **5 frt 20 kr.**

Ezeken kivül kapható még nálunk ötvenféle egészen uj regény Hugó Viktor, Dumas, Feuillet, Zola, Ponson du Terrail, Kock, Montépin, Gaboriautól stb. szintén 40—60% árleszállitással.

Két rendbeli regény folyóiratunk is van, mindkettő hetenkint megjelenő füzetekben; a rendes csarnok a világirodalom regényeit közli, most Montépin nagy regénye: a „Pénz ö felsége" foly benne, a rendkivüli folyam ellenben klasszikus regényeket közöl, most Sue Jenő nagy regény cziklusa: „A hét fő bün" (hét külön regény) foly benne. A rendes csarnok évnegyedi ára (13 füzet) 2 frt 50 kr, a rendkivüli folyamé pedig 2 forint.

Ugyanesak a mi kiadásunkban jelen meg a „Nőigyek Lapja" a legfényesebb divatlap minden száma negy oldalra terjedő párisi divatképekkel és szines mellékletekkel számos képekkel s az egyetlen, szépirodalmi és divatlap mely hetenkint megjelen; előfizetési ára évnegyedre 3 frt, egész évre 12 frt, e lap egész éves, vagy egész évre kötelezett előfizetői a fentebbi mindkét regénycsarnokot kedvezményáron kapják, vagyis a rendes folyamot egész évre (52 füzet) 7 frt; a rendkivülit pedig (52 füzet) 6 frtért.

Kivánatra ugy a lapból, valamint mindkét csarnokból küldünk mutatványt, ugy szintén regényeinkről részletes árjegyzéket is ingyen és bérmentve.

MILASSIN VILMOS,
szerkesztő-kiadó,
Budapest. Szervita-tér 8.

3.01

Füthető fürdőszékek

tökéletesen pótolják a fürdőkádat, 5 kr; áru szénnel egy, 30 foknyi meleg fürdő.

Ára, kiállitás szerint 22, 27, 30, 35 frt.

Praktikus és szép,
minden hálóteremnek diszére válik.

Legujabb gyermek-fürdő-asztalok,

minden ifju anyának nélkülözhetlen, mindenütt szabadalmazva és kitüntetve.

Ára: 20, 25, 40 frt, kiállitás szerint.

Weyl L. gyára, Bécs, III, Landstrasse Hauptstrasse 109. 3165

Stadtgeschaeft und Muster-Lager Wien I., Elisabetstrasse Nr. 7.

Árjegyzékek 300 képpel ingyen és bérmentve

Vételre készpénzért kerestetik

egy 50—100 holdnyi buzaföld, rét, és erdőből álló, kies vidékkel, kénye mes lakházzal, árnyékos nagy kerttel, jó gazdasági épületekkel biró, vasutállomáshoz és városhoz lehetőleg közel fekvő tagositott birtok, Magyarország felső megyéiben. Ajánlatok, a tüzetes birtokleirás kiséretében és a vételár nyilvánitása mellett, közvetitők kizárásával egyenesen **Farkas B.** vevőhöz kéretnek intéztetni **Pécsre** megye-utcza 13. sz. 3587.

Hirdetések

lap részére felvétetnek
a kiadó hivatalban
himző-utcza 1. sz. a.

Cs. kir. kiz. szab. czipőgyár Több kiállitáson kitüntetve

Temesváry Mór, Budapest, király-utcza 1. sz.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Nőknek.

Eberlasting czugos topán frt 2 70
Eberlasting czugos topán 20 cm. magas legf. nemü frt 3.20
Bőr topánok 20 cm magas erős kettős talppal frt 3 20

Uraknak.

Topán chagrin vagy wichsos bőrből erős talppal frt 3.80
Topán borjubőrből erős kettős talppal frt 4 50
Borjubőr vagy bagaria csizma hosszu szárral és kettős talppal frt 9.—

Megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek

Bővebb képes árjegyzék kivánatra ingyen. 3459

Olcsó ház eladás!

Belváros Szerb- (5. szám) és Zöldfa-utcza sarkán (180 □öl telken) létező ház szabad kézből eladó. 3588

Gyógyszertár bérbe kerestetik

3—6000 frt forgalmu magyar vagy német helyen; ajánlatok **Gyógyszertár** czim alatt Budapest, főposta, poste restante intézendők. 3585

Ügyes ügynökök,

kik sorsjegyeknek részletfizetésre való elárusitásánál, dijazás mellett foglalkozni kivánnak, felvétetnek. — Ajánlatok a „Magyar Mercur" kezelőségéhez, Budapest, hatvani utcza 17. sz. intézendők. 3472

A butorvásárlók figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy kárpitos műhelyemet megnagyobbitottam es igy azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség minden kivánalmainak eleget tehetek. Különösen azoknak ajánlom műhelyemet, kik a Haas Fülöp és fiai által eszközölt végeladáson szövetet vettek, ezek nálam olcsón, szépen, szilárdan és gyorsan kárpitoztathatják, miután igen jó munkásaim vannak.

Ugyszinten asztalos munkáimat is bámulatos olcsó áron adhatom miuthogy jelenleg tul vagyok halmozva asztalos butorokkal s miután a legjobb asztalosoktól egyszerre sokat és készpénzért vásárlok.

Maradok mély tisztelettel 3395

KOHN DÁVID
Budapest, kerepesi bazár

Vidékre képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve szolgálok.

Kiadásunkban megjelent:

Az idegbetegségek uj gyógymódja (Metallotherapia)

Szerk. **Dr. Dubay Miklós**

Ára helyben 20 kr, bérmentes küldéssel levélbélyegekben 25 kr

gyógyszertár a „Nádor"-hoz.
Budapest, váczi-körut 17. szám. 2357

Mindennemü

gyomorbajban szenvedőknek

különösen étvágytalanság és emésztési nehézségek ellen az ép kellemes mint erősitő

szab. gyomorerősitő liqu[eur]

ajánltatik. 1 palaczk használati utasitással 60 kr. — Kapható Kann Lipót likőrgyárosnál, Budapesten, Váczi-körut 66., minden nagyobb gyógyszertárban, és fűszerkereskedésben.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károlykaszárnya) rostély-utcza 3 szám.